

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت اقتصاد

ریاست خدمات اجتماعی

گزارش چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی

ربع چهارم سال مالی 1399

فهرست مطالب:

Contents

4	.....	سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن:
.....	.....	مقدمه:
2	.....	.....
		روش ترتیب
	.....	گزارش 4
4	.....	خلاصه اجرایی سکتور مصئونیت اجتماعی:
5	.....	تحلیل مختصر سکتور مصئونیت اجتماعی:
6	.....	تاریت ها و شاخص های سکتور:
6	.....	شرح گزارش سکتور مصئونیت اجتماعی:
7	.....	وضعیت پروژه های انکشافی سکتور مصئونیت اجتماعی:
9	.....	ترسیم گراف ها و چارت های اساسی گزارش:
12	.....	مقایسه و ارزیابی ربعوار اوسط پیشرفت کار پروژه های انکشافی:
24	.....	دستآورد های عمده سکتور مصئونیت اجتماعی:
25	.....	چالش های عمده سکتور مصئونیت اجتماعی
25	.....	پیشنهادات سکتور مصئونیت اجتماعی
26	.....	نتیجه گیری:
26	.....	سفارشات:
26	.....	ضمایم:
27	.....	سکتور امنیت:
27	.....	پیشگفتار
28	.....	خلاصه گزارش
28	.....	دریافت های کلیدی

29	..... دست‌آورد های کلیدی
29	..... چالشها
29	..... پیشنهادات
30	..... مقدمه
30	..... میتودولوژی
31	..... تحلیل مختصر سکتوری
31	..... وضعیت پروژه های انکشافی بابت سال مالی 1399
34	..... تحلیل بودجه انکشافی سکتوری و موثریت آن
35	..... سکتور های بودجوی
36	..... دستاوردهای عمده سکتور
37	..... پیشنهادات
37	..... نتیجه گیری
37	..... ضمایم گزارش
37	..... منابع و مؤخذ
38	..... سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون:
38	..... پیشگفتار
38	..... خلاصه گزارش سکتور
	دریافت های کلیدی
	.....
	32.....
39	..... دست‌آورده های کلیدی
40	..... چالش های مشخص
40	..... پیشنهادات
40	..... مقدمه
40	..... میتودولوژی

41 ..... تحلیل مختصر سکتوری

دستآورد های عمده سکتور حکومتداری و حاکمیت

44 ..... قانون:

چالش های عمده

45 ..... سکتور:

پیشنهادات

51 ..... سکتور:

51 ..... نتیجه گیری

51 ..... منابع و موخذ

سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن:

مقدمه:

سکتور مصئونیت اجتماعی یکی از سکتور های عمده و اساسی استراتیژی انکشاف ملی افغانستان بوده که در عرصه خدمات بهتر برای اقشار آسیب پذیر جامعه مشمول اطفال، زنان، شهدا، معلولین، معیوبین و در راستای کاهش آسیب پذیری و کمک به اقشار فقیر و بی بضاعت جهت نجات از فقر و بهبود اقتصاد خانواده ها و ایجاد عدالت اجتماعی در سراسر کشور بر مبنای ارزشهای اسلامی و سنن افغانی تلاش میوزرد. تقویه سرمایه گذاری مبتنی بر رشد و انکشاف برنامه های هدفمندانه برای اقشار فقیر و نیاز مند جامعه و تدارک امکانات استقرار مجدد پایدار برای افغانهای مهاجر، عودت گنده گان و بیجا شده گان داخلی و حمایت حقوق آنها که خواهان برگشت دوباره به کشور و مناطق اصلی شان و توجه به وضعیت کوچی ها حمایت ساکنان سرحدی کشور از اهداف این سکتور میباشد. و همچنان برای نیازمندان عرضه خدمات و زمینه آموزش های فنی و حرفوی و دادخواهی را برای اعاده حقوق زنان فراهم میکند که باعث ارتقای سطح اشتغال، کاریابی و توانمند سازی آنها میگردد.

وزارتها و ادارات شامل سکتور مصئونیت اجتماعی طی ربع چهارم سال جاری مالی 1399 جمعاً به تعداد (28) پروژه انکشافی به مبلغ مجموعی (1072.66) میلیون افغانی که از جمله مبلغ (867.52) میلیون افغانی آن اختیاری و مبلغ (205.14) میلیون افغانی آن غیراختیاری میباشد، سرمایه گذاری نموده. باوجودیکه طی ربع دوم و سوم سال جاری در وضعیت بد اجتماعی به نسبت شیوع وایروس مهلک کرونا قرارداشتیم بازهم ادارات توانسته اند که (89٪) فیصد بودجه انکشافی خویش را که بالغ به (950.88) میلیون میلیون افغانی میگردد، به مصرف برسانند.

روش ترتیب گزارش

گزارش تحلیلی چگونگی میزان تطبیق پروژه های انکشافی ربع چهارم سال مالی 1399 به اساس فارمت سیستم نظارت و گزارشدهی مرکزی (CMRS) وزارت اقتصاد از ادارات، سند بودجه ملی و ارقام سیستم (AFMIS) وزارت محترم مالیه جمع آوری، بررسی و تحلیل گردیده است.

خلاصه اجرایی سکتور مصئونیت اجتماعی:

وزارتها و ادارات شامل سکتور مصئونیت اجتماعی طی سال مالی 1399 جمعاً به تعداد (20) پروژه انکشافی به مبلغ مجموعی (863.96) میلیون افغانی در سند ملی بودجه منظوری داشته است اما طی سه ربع نخست سال جاری تعدیلات زیادی در بودجه و پروژهها ها وارد شده بدون اینکه وزارت اقتصاد و یا حتی اداره تطبیق کننده در جریان بوده باشد، صورت گرفته است. طوریکه الی ربع چهارم تعداد پروژه های انکشافی از 20 به 28 پروژه افزایش یافته است و بودجه انکشافی نیز به (1082.66) میلیون افغانی افزایش نموده است.

طوری‌که در جریان قرار داریم، طی دو ربع نخست سال مالی تقریباً تمام ادارات دولتی، نهاد های خصوصی و فعالیت های اجتماعی کاملاً متوقف و یا بشکل بطلی پیش میرفت به نسبت شیوع ویروس کرونا که همه جا را دامنگیر کرده بود بدینوسیله ادارات بودجوی این سکتور نیز تابع این شرایط بد و ناگوار اجتماعی قرار داشت که نتوانستند بشکل اساسی و مطابق پلان های از قبل تعیین شده خویش فعالیت های خود را انجام دهند. ولی باز هم توانستند الی ختم ربع چهارم (89) فیصد بودجه انکشافی خویش را که بالغ به (950.88) میلیون افغانی میگردد به مصرف برسانند که در تناسب با ربع چهارم سال پار 4 فیصد کاهش پیشرفت مصرف را نشان میدهد. قابل ذکر است که در جوار شیوع ویروس کرونا، کم توجه ای ادارات و مسئولین نیز در قبال پروژه های مشکلدار و بی سرنوشت احساس میشود که با به پایان رسیدن سال مالی، هنوز هم کار یک پروژه انکشافی متوقف و مصرف بعضی پروژه ها قناعت بخش نبوده است.

تحلیل مختصر سکتور مصئونیت اجتماعی:

وزارت ها و ادارات شامل این سکتور طی ربع چهارم سال جاری 28 پروژه انکشافی که 20 پروژه آن انتقالی و 8 پروژه آن جدید میباشد را با بودجه مبلغ 1072.66 میلیون افغانی به منصفه اجرا گذاشته اند که بدون شک قدمی در راستای تغییر زندگی مردم محسوب میشود اما بسنده نیست و باید کارهای بیشتر و برنامه های افزون تری انجام و طرح شوند تا بدرستی به اهداف و نتایج ملموس دست پیدا کنیم و این برای داشتن آینده روشن و با ثبات و جامعه عاری از فقر، بیکاری، تبعیض و خشونت ارزنده است. فعالیت ها و اقدامات ادارات این سکتور طی چهار ربع گذشته سال جاری در بخش های ایجاد کار، اعزام کارگران واجد شرایط به خارج از کشور، کاهش فقر، جابجایی عودت کنندگان، مساعدت های نقدی و جنسی به بیجاشده گان داخلی و رسیدگی به آسیب دیدگان ناشی از حوادث طبیعی و سیلاب ها نشانه ای بارزی از تعهد ادارات این سکتور در جهت رفاه و مصئونیت اجتماعی بود است. از جانب دیگر تحلیل ها و یافته های گزارش های سازمان های ملی و بین المللی که وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشورها را همراه با نتایج و پیامدهای آن نشر میکند، دیده میشود که علی رغم مصارف انبوهی در سالهای گذشته صورت گرفته به تناسب آن پیشرفت قابل ملاحظه و تغییر قابل لمسی در وضعیت معیشتی مردم رونما نشده است.

سهم بوده انکشافی این سکتور کمتر از یک فیصد کل بودجه انکشافی ملی دولت را تشکیل میدهد که در شرایط کنونی بد اقتصادی و اجتماعی، بیکاری روز افزون، فقر بیش از حد، فرار جوانان از کشور، نا امنی و غیره، بودجه بسیار اندک و ناچیز میباشد باید توجه جدی صورت گیرد.

در مجموع در کنار اینهمه مشکلات میخواهیم که بطور نمونه چند مورد از کارکرد های عمده که اخیراً در این سکتور طی ربع چهارم سال جاری صورت گرفته است را نیز مختصراً بنگاریم.

- وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان به کمک مالی و تخنیکی کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگی UNHCR و اداره همکاری های بین المللی آلمان GIZ هشت تفاهمنامه همکاری را در زمینه رسیدگی به بیجاشده های داخلی و برگشت کنندگان با پنج موسسه غیردولتی (انجوها) به ارزش مجموعی 246

- میلیون و 375 هزار و 717 افغانی به امضا رساند. این موسسات بر اساس تفاهمنامه های امضا شده در سرتاسر کشور در زمینه توزیع کمک های بشری به نیازمندان، ایجاد و تسهیل معیشت پایدار و اعمار سرپناه برای بیجاشده های داخلی و برگشت کنندگان با وزارت امور مهاجرین همکاری می نماید.
- وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان با همکاری و حمایت های مالی و بشری اداره بین المللی کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان و برخی از اداره های ملی و بین المللی دیگر (اداره مبارزه با حواث، سازمان بین المللی مهاجرت، انکشاف دهات و ...) برای 8 هزار و 215 خانواده در 15 ولایت کشور مساعدت نقدی، خوراک، پوشاک، خیمه، بسته های بهداشتی و لوازم منزل توزیع نمود.
- 27 هزار و 422 خانواده در 26 ولایت کشور تحت پوشش مساعدت های بشری وزارت امور مهاجرین و برخی از ادارات همکار ملی و بین المللی قرار گرفته اند که این کمک ها شامل مواد غذایی (آرد، گندم، روغن، نمک، دال، نخود، لوبیا، مواد مغذی برای مادران و نوزادان دچار بیماری سو تغذی)، غیر غذایی (وسایل آشپزخانه، بسته های صحتی) و پول نقد می یاشند، توزیع شده است.
- گذاشتن سنگ تهاداب 10 باب پرورشگاه در ولایت (بامیان، بغلان، تخار، فاریاب، پنجشیر، ارزگان، غزنی، میدان وردک، ننگرهار و لغمان) ؛
- توزیع مبلغ 19,232,500 افغانی پول نقد به کمک مالی دفتر Cordaid برای 1225 فامیل به هر یک مبلغ 15,700 افغانی که از اثر جنگ و ناامنی از ولسوالی های خان آباد، امام صاحب و نواحی شهر کندز، بیجا و در مرکز آن ولایت جابجا شده بودند؛

تارگیت ها و شاخص های سکتور:

نظر به ماهیت کار کردی ادارات سکتور مصئونیت اجتماعی، این سکتور در بر گیرنده 8 هدف، 21 تارگیت و 33 شاخص در سند ملی اهداف انکشاف پایدار میباشد. موضوعات چون محو فقر، دستیابی به تساوی جنسیتی و توانمند سازی زنان، کاهش نابرابری در سطح ملی و بین المللی، اتخاذ اقدامات فوری در جهت مبارزه با تغییرات اقلیمی و ترویج جوامع صلح آمیز و همه شمول از جمله اهداف عمده این سکتور در سند ملی اهداف انکشاف پایدار میباشد.

شرح گزارش سکتور مصئونیت اجتماعی:

اهداف و مقاصد سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن بوسیله 7 واحد بودجوی (وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان، وزارت امور سرحداث و قبایل، ریاست عمومی مستقل کوچی ها، وزارت امور زنان، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت دولت در امور شهدا و معلولین، وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث، اداره ماین پاک و جمعیت افغانی سره میاشت) تحقق میابد که دارای 14 برنامه و 28 پروژه انکشافی طی ربع چهارم سال مالی 1399 می باشد. وزارتها و ادارات شامل سکتور مصئونیت اجتماعی طی سال مالی 1399 جمعاً به تعداد (28) پروژه انکشافی به مبلغ مجموعی (1072.66) میلیون افغانی منظوری داشته که از جمله مبلغ (867.52) میلیون افغانی آن اختیاری و مبلغ

(205.14) ملیون افغانی آن غیراختیاری میباشد. به اساس گزارشات واصله از ادارات بودجه ای سکتور مصئونیت اجتماعی و سیستم نظارت و گزارشدهی وزارت اقتصاد، ادارات این سکتور (89٪) فیصد بودجه خویش را که بالغ به (950.88) ملیون افغانی میگردد طی سال مالی 1399 به مصرف رسانیده اند. از اینکه گزارش چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی وزارت مهاجرین و عودت کنندگان و وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث ضمن ارسال مکاتیب رسمی، ایمیل و تماس های مکرر با مسئولین به شمول مقامات، تا هنوز بدست رس ما قرار نگرفته تا فیصدی دقیق پیشرفت کار فزیکتی پروژه ها محاسبه و درج میگردد، باز هم بعد از محاسبه گزارش واصله ادارات، فیصدی پیشرفت کار پروژه های انکشافی طی سال جاری 72٪ میباشد.

وضعیت پروژه های انکشافی سکتور مصئونیت اجتماعی:

از میان 28 پروژه انکشافی سکتور مذکور، کار فزیکتی 4 پروژه تکمیل، 22 پروژه آن تحت کار، یک پروژه متوقف و یک پروژه وزارت کار و امور اجتماعی که سال پار نظر به حکم رییس صاحب جمهور کشور، به وزارت مالیه انتقال گردیده که دوباره به عنوان پروژه جدید وزارت مذکور با همان کود قبلی درج است که در گزارش پیشرفت فزیکتی و چگونگی تطبیق آن انعکاس داده نشده است. وضعیت و بودجه انکشافی پروژه ها به تفکیک اختیاری، غیر اختیاری و مصرف برای وضاحت بیشتر درج جدول زیر گردیده است:

بودجه انکشافی پروژه ها					وضعیت پروژه های انکشافی سکتور مصئونیت اجتماعی						
واحد بودجوی	پروژه	تکمیل	تحت کار	پروسه تدارکاتی	متوقف	اوسط پیشرفت کار	اختیاری	غیر اختیاری	مجموع	مصرف	فیصدی
وزارت کار و امور اجتماعی	8	1	7	0	0	72٪	309.6	52.6	362.2	308.1	85٪
وزارت امور مهاجرین و عودت	5	1	4	0	0	گزارش ارایه نشده	389.7	54.9	444.6	439.2	99٪

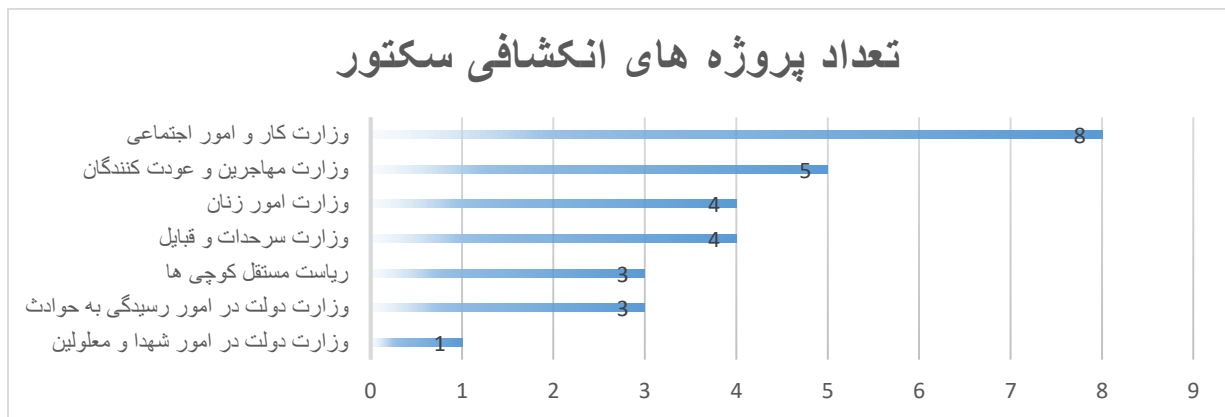
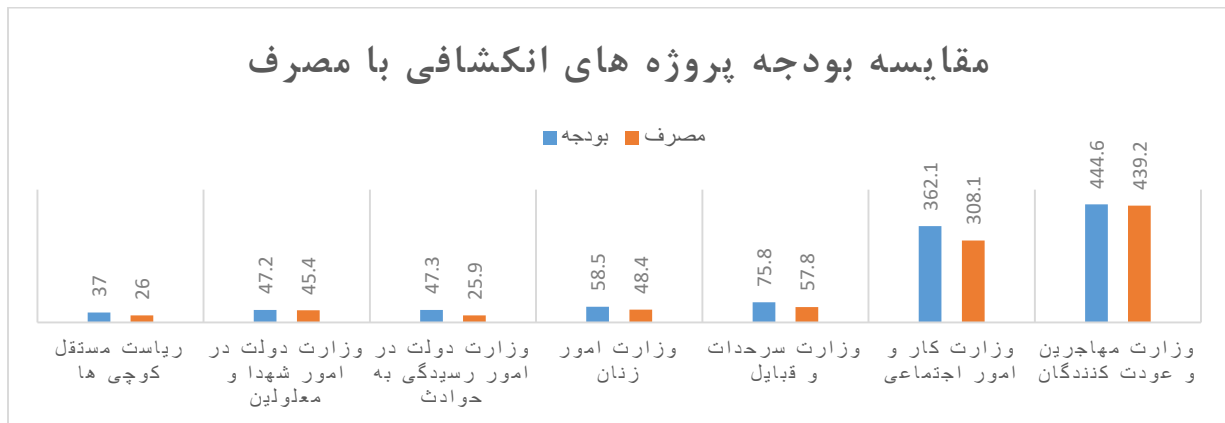
											کننده گان
83%	48.4	58.5	25.2	33.3	80%	0	0	3	1	4	وزارت امور زنان
76%	57.8	75.8	25.1	50.7	79%	0	0	4	0	4	وزارت امور سرحدات و قبایل
55%	25.9	47.3	47.3	0	گزارش ارایه نشده	0	0	2	1	3	وزارت امور رسیدگی به حوادث دولت در امور
70%	26	37	0	37	59%	1	0	2	0	3	ریاست عمومی کوچی ها
96%	45.4	47.2	0	47.2	70%	0	0	1	0	1	وزارت امور شهدا و معلولین دولت در امور
89%	950.8	1072.6	205.1	867.5	72%	1	0	23	4	28	مجموعه

چنانچه در جدول فوق دیده میشود، وزارت کار و امور اجتماعی بیشترین پروژه های انکشافی را در میان ادارات این سکتور دارا میباشد که تعداد آنها به (7) پروژه بالغ به (362.2) میلیون افغانی می رسد و کمترین پروژه انکشافی را وزارت دولت در امور شهدا و معلولین (1) پروژه بالغ به (47.2) میلیون افغانی میشود، دارد. در سال مالی 1399 اداره ماین پاکی و جمعیت افغانی سره میاشت پروژه انکشافی در اختیار ندارد.

نوت: گزارش پیشرفت فزیکي ربع چهارم پروژه های انکشافی وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان و وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث ضمن ارسال مکتوب، ایمیل و تماس های تلفونی، به دسترس ما قرا نگرفت تا پیشرفت عمومی سکتور محاسبه میگردد. شایان ذکر است که فیصدی اوسط پیشرفت 72٪ بدون محاسبه دو اداره متذکره میباشد.

ترسیم گراف ها و چارت های اساسی گزارش:

مقایسه بودجه با مصرف: طوریکه در گراف زیر مشاهده میشود بیشترین بودجه و بلند ترین مصرف را وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان دارد در حالیکه تعداد پروژه های انکشافی وزارت کار و امور اجتماعی دوبرابر میباشد. موفقیت مصرف پروژه های انکشافی وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در ماهیت آن که خدماتی اند، میباشد و بودجه آن طی سال جاری نظر به نیازمندی بیجاشدگان، عودت کنندگان و آسیب دیدگان افزایش کرده که برای افراد و خانواده های مستحق جامه توزیع گردیده است.

۳.۲ تحلیل وضعیت پروژه های انکشافی سکتور:

از میان 28 پروژه انکشافی سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن، وزارت امور مهاجرین و وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث گزارش تطبیق پروژه های انکشافی ربع چهارم خویش را شریک نساخته اند تا با جزئیات بیشتر درج گزارش تحلیلی میگردید، اما نظر به مصرف پروژه های انکشافی دولت از میان 28 پروژه انکشافی، کار 4 پروژه آن تکمیل، 23 پروژه انکشافی بدون کدام مشکل تحت کار و کار یک پروژه انکشافی متوقف میباشند که هر جزئیات پروژه های تکمیل و متوقف را در زیر شرح مینماییم:

پروژه های جدید و انتقالی سکتور:

سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن به تعداد 28 پروژه انکشافی نظر به گزارش مصارف پروژه های انکشافی دولت در ربع چهارم سال جاری داشت که 8 پروژه انکشافی آن طی سال مالی 1399 شامل پروژه ها گردیده (سه پروژه جدید برای وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث، یک پروژه برای وزارت امور سرحدات و قبایل، دو پروژه برای وزارت امور زنان و یک پروژه جدید برای وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان و یک پروژه برای وزارت کار و امور اجتماعی طی سال جاری) با 20 پروژه انتقالی افزود گردیده است که سال پار ادارات شامل سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن بتعداد 23 پروژه انکشافی شامل سند بودجه ملی داشت که 3 پروژه آن تکمیل گردید.

در جمع پروژه های انکشافی تکمیل و حذف شده سال مالی 1399، یک پروژه ریاست مستقل امور کوچی ها که کار دو پروژه فرعی آن ادامه داشت، به نسبت محدودیت بودجه از سند بودجه ملی سال مالی 1399 حذف گردیده است که سرنوشت این دو پروژه فرعی (اعمار تعمیرات اداری در ولایات کندهار و پکتیا که بالترتیب هر کدام 70٪ و 95٪ پیشرفت فیزیکی و 60٪، 60٪ پیشرفت مالی نیز دارند) مبهم و نامعلوم است. اگر کار این پروژه های نیمه کاره، تکمیل و به بهره برداری سپرده نشود خود ضیاع منابع و عدم مدیریت سالم و موثر را نشان میدهد، در زمینه باید توجه جدی صورت گیرد.

پروژه های تکمیل:

در سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن نظر به گزارش واصله واحدهای بودجه ای کار 4 پروژه انکشافی طی سال مالی 1399 طبق پلان واحدهای بودجه ای تکمیل گردیده است که قرار ذیل اند:

شماره	اداره	کود پروژه	اسم پروژه	دلیل
1	وزارت کار و امور اجتماعی	AFG/470214	پروژه های انکشافی 11 ولایت سرحدی شمال و غرب	تکمیل

تکمیل	اعمار مارکیت زنانه دو طبقه جهت خرید و فروش تولیدات صنایع دستی، زراعتی و سایر موضوعات مربوط به زنان	AFG/380146	وزارت امور زنان	2
تکمیل	کمک های عاجل برای عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی	AFG/290236	وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	3
تکمیل	شبکه آبرسانی شهرک مهاجرین البیرونی غزنی	AFG/290238	وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	4

پروژه متوقف سکتور:

از میان ۲۸ پروژه انکشافی ادارات شامل سکتور مصونیت اجتماعی، تنها یک پروژه (اعمار تعمیر مرکزی ریاست عمومی انسجام کوچی ها) تحت کود (AFG/760016) مربوط به ریاست مستقل کوچی ها که در سال 1394 شامل سند بودجه ملی گردید و متعاقباً کار فیزیکی پروژه آغاز و با پیشرفت 5٪ کار فیزیکی، از جانب اداره شاروالی کابل و ناحیه مربوطه به علت مشکلات استملاک زمین متوقف گردیده و نظر به اظهارات مسوولین ریاست کوچی ها، جلسات مکرر با شاروالی محترم صورت گرفته تا کار پروژه آغاز گردد که در نتیجه پیشنهاد به مقام ج.ا.ا راجع گردیده است اما سرنوشت پروژه مذکور هنوز مجهول و مبهم است. بناً نیاز به تشکیل یک کمیته باصلاحیت جهت حل مشکل پروژه متذکره میباشد که متشکل از نماینده مسلکی و باصلاحیت شاروالی کابل، ریاست عمومی مستقل کوچی ها و وزارت اقتصاد تا موضوع را حل نموده و سرنوشت پروژه واضح گردد.

3.3 پروژه های انکشافی که از آغاز سال الی اکنون مصرف ندارد:

در سکتور مصونیت اجتماعی شهر و مسکن از میان 28 پروژه انکشافی تنها یک پروژه انکشافی که مربوط به ریاست عمومی کوچی ها میباشد بنابر متوقف بودن آن، مصرف نداشته که توضیحات لازم در باره پروژه مذکور در بخش پروژه های متوقف ارایه گردیده است.

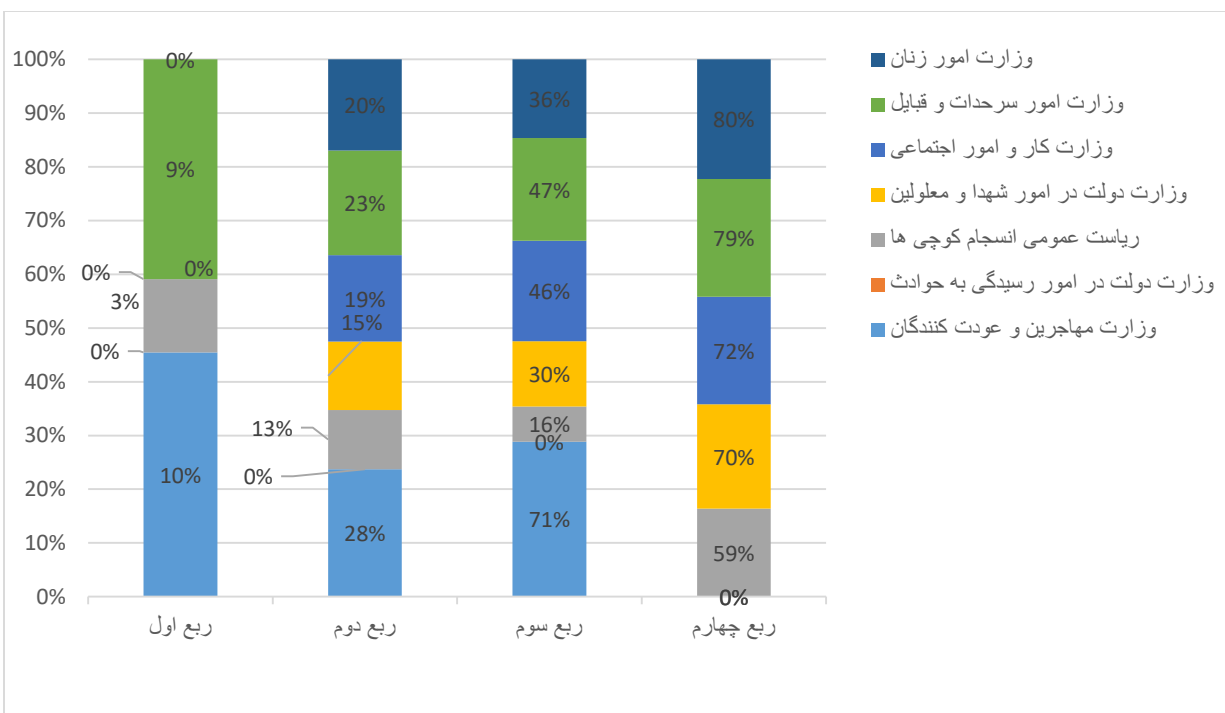
۳.۴ همسویی پروژه های سکتور با اولویت های اسناد ANPDF و ASDGs

پروژه های انکشافی این سکتور با دو برنامه سند چارچوب ملی صلح انکشاف افغانستان، برنامه های (9- انکشاف منابع بشری و 10- برنامه توانمندسازی اقتصادی زنان) که نتایج مطلوب برنامه های فوق بالترتیب (تجهیز نیروی کار افغانستان با مهارت های مورد نیاز بازار کار، مصونیت اجتماعی و ممانعت از فقیر شدن جوامع آسیب پذیر و تثبیت موقف تعداد زیاد زنان فقیر و بهبود رفاه خانواده های آنان) دارای اولویت ملی که از تعهدات دولت است مطابقت دارد.

پس از سند چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان، اهداف انکشاف پایدار افغانستان نیز از مواردی است که واحدهای بودجوی این سکتور متعهد به تنظیم برنامه های خویش در مطابقت با آنها بوده و تلاش میکنند. اهداف انکشاف پایدار یک برنامه جامع و همه شمول اقتصادی، اجتماعی، امنیتی و محیط زیستی بوده که توسط کشورهای عضو سازمان ملل با توافق آرا برای 15 سال آینده ی جهان بشریت ایجاد گردیده است. این برنامه، فعالیت های استراتژیک را در چارچوب 17 هدف انکشافی بگونه معیاری دنبال می کند. برنامه های واحد های بودجه وی سکتور مصئونیت اجتماعی با 8 هدف، 21 تارگیت و 33 شاخص اهداف انکشاف پایدار افغانستان مطابقت دارد، که اهداف انکشاف پایدار قرار زیر اند:

هدف اول: (محو فقر با تمام ابعاد آن در همه جا) هدف چهار: حصول اطمینان از تعلیم با کیفیت، همه شمول، عادلانه و ترویج فرصت های آموزشی مادام العمر برای همه، هدف پنجم: (دستیابی به تساوی جنسیتی و توانمند سازی تمام زنان و دختران، هدف هشتم: (تقویت رشد اقتصادی پایدار، فراگیر و رشد اشتغال کامل، مناسب و مولد برای همه)، هدف دهم: (کاهش نابرابری در سطح ملی و بین المللی)، هدف یازدهم: ساختن شهرها و شهرک های (human settlements) همه شمول، مصئون، مقاوم (resilient) و پایدار، هدف سیزدهم: اقدام فوری عملی در قسمت مبارزه با تغییرات اقلیمی و تاثیرات آن و هدف شانزدهم: ترویج جوامع صلح آمیز و همه شمول برای انکشاف پایدار، فراهم آوری دسترسی به عدالت برای همه و ایجاد نهاد های موثر حساسه و همه شمول در تمام سطوح می باشند، بناء از تحلیل مقایسوی اجراءات نه ماهه این سکتور در ورشنی با اهداف توسعه ای پایدار دریافتیم که سکتور مصئونیت اجتماعی رول بسزای در بهبود و توسعه معیشت مردم دارند و برنامه های متعدد با چشم انداز های اقتصادی با بینش نسبی اقتصادی در کشور در جریان است طوریکه از طرف تمویل کننده ها و ارگان های دولتی آمادگی برای خطرات و آسیب های طبیعی، برای بیجاشده گان داخلی و عودت کنندگان در مرکز و ولایات کشور در جریان است و قرار پیشبینی در سه ماه آینده گراف بارندگی ها نسبت تغییرات اقلیمی در حد بالای خواهند بود نیاز به تشریک مساعی همه ای شرکا کاری را دارند و این امر در پلان گذاری سند چارچوب ملی صلح وانکشاف افغانستان، اهداف توسعه ای پایدار و سایر اسناد استراتژیک ملی و جهانی پیشبینی شده است.

مقایسه و ارزیابی ربعوار اوسط پیشرفت کار پروژه های انکشافی:

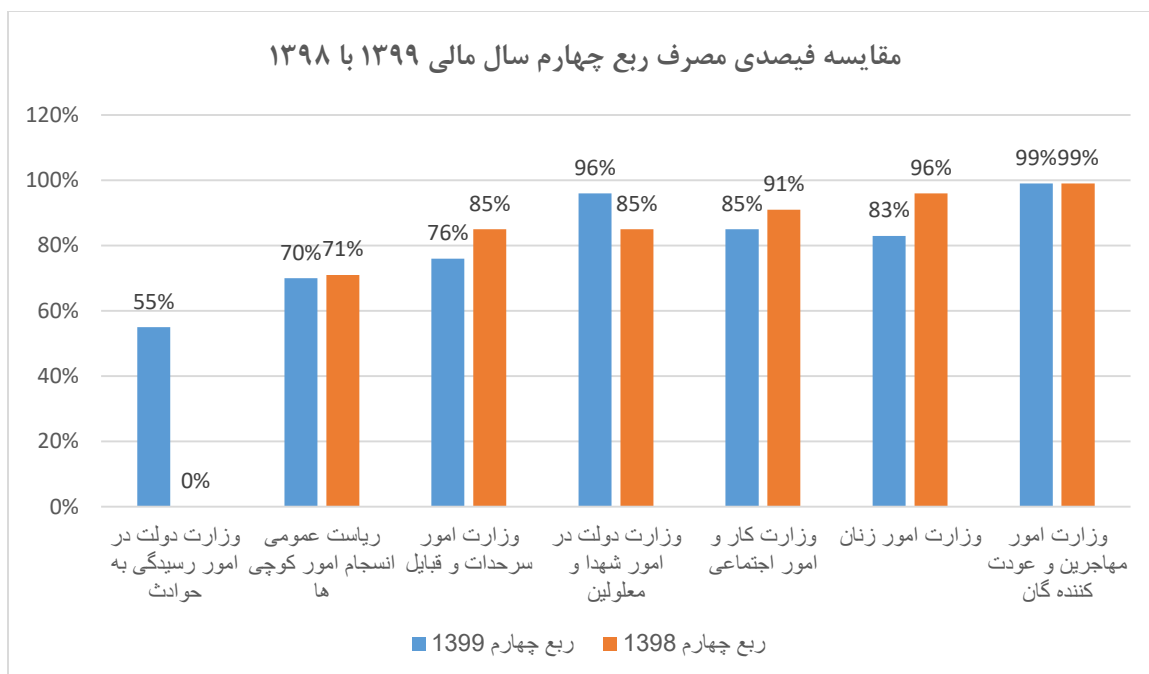

گراف فوق بیانگر اینست که طی ربع اول و دوم سال مالی 1399 وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان وزارت سرحدات و قبایل بلند ترین اوسط پیشرفت کار را داشته و سایر وزارتها و ادارات پیشرفت کار فزیکي قابل ملاحظه ای نداشته اند.

طی ربع سوم سال جاری وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان، وزارت سرحدات و قبایل و وزارت کار امور اجتماعی بالترتیب در بلند ترین رده ها و ریاست کوچی ها پایین ترین اوسط پیشرفت کاری را دارند و راز موفقیت وزارت مهاجرین و عودت کنندگان که طی سه ربع سال جاری در فوق جدول قرار گرفته را در ماهیت خدماتی بودن پروژه ها میدانند. و از اینکه یک پروژه انکشافی ریاست مستقل کوچی ها بنابر عدم تصفیه استملاک زمین، از جانب شهرداری کابل متوقف بود در سطح پایین جدول قرار گرفته است.

طی ربع چهارم سال جاری وزارت امور زنان و وزارت سرحدات و قبایل بلند ترین پیشرفت فزیکي پروژه های انکشافی را با تکمیل نمودن 1 پروژه از آن خود کرده اند و از اینکه کار 1 پروژه ریاست مستقل کوچی ها بنابر مشکل استملاک زمین، متوقف بود نتوانستند پیشرفت خوب داشته باشد. وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث گزارش پیشرفت کار فزیکي پروژه های انکشافی خود را طی ربع های اول الی چهارم به نسبت عدم آگاهی از وضعیت پروژه های خویش که ماهیت ساختمانی دارند و در وزارت شهر سازی و اراضی میباشد، شریک نساختند.

مقایسه فیصدی مصرف بودجه پروژه های انکشافی:

طوری‌که در گراف فوق مشاهده می‌گردد، طبق راپور مصارف بودجه پروژه های انکشافی طی سال تمام سال مالی 1399، میزان مصرف واحد های بودجوی سکتور مصئونیت اجتماعی نظر به سال پار به نسبت جلوگیری از انتشار ویروس کرونا ، قرنطین شدن ادارات دولتی و خصوصی و بطی شدن فعالیت های پلانی، 4 فیصد کاهش را نشان میدهد که نتوانستند بودجه انکشافی خویش را مطابق پلان مصرف نمایند.

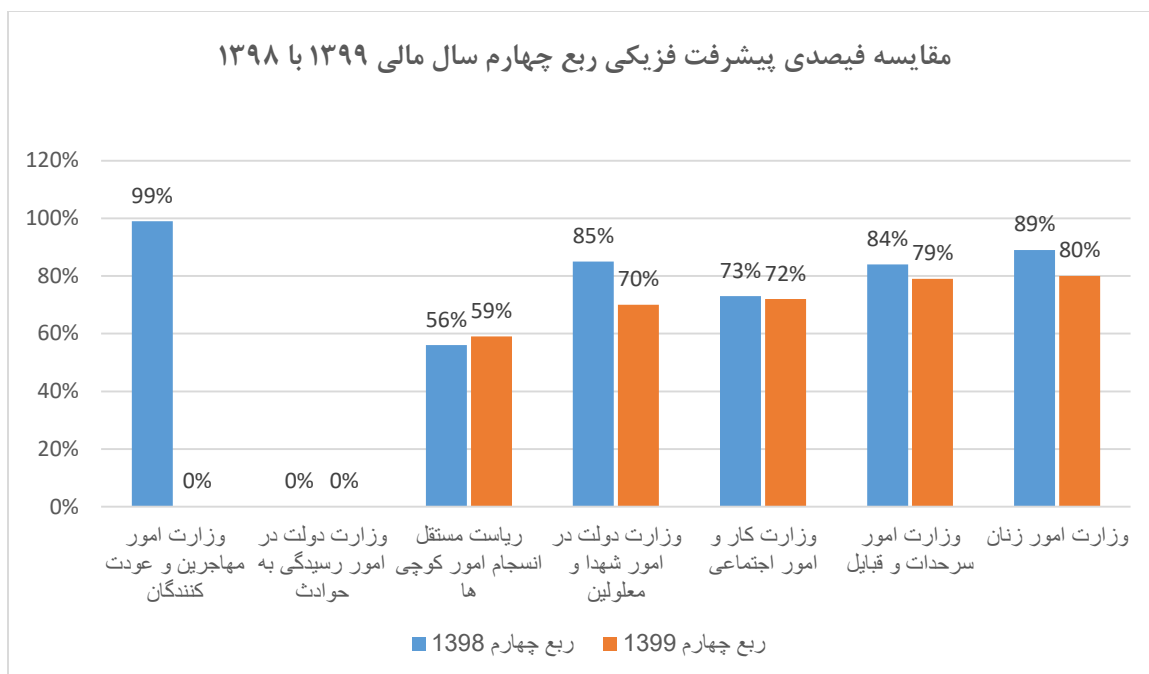
باوجود شرایط دشوار و کرونایی، بیشترین مصرف را طی سال جاری وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان دارد این درحالیست که سال پار نیز در فوق جدول قرار داشت و راز موفقیت مصرف بلند پروژه های انکشافی وزارت متذکره نسبت به سایر ادارات و وزارت ها، در خدماتی بودن پروژه ها میباشد که در هر شرایط پیشبرد چنین پروژه ها امکان پذیر میباشد.

وزارت های امور سرحدات و قبایل، ریاست مستقل کوچی ها و وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث از اداراتی هستند که در رده های پایین جدول مصرف بودجه انکشافی قرار دارند.

۳.۵ مقایسه و ارزیابی ربعوار اوسط پیشرفت کار پروژه های انکشافی:

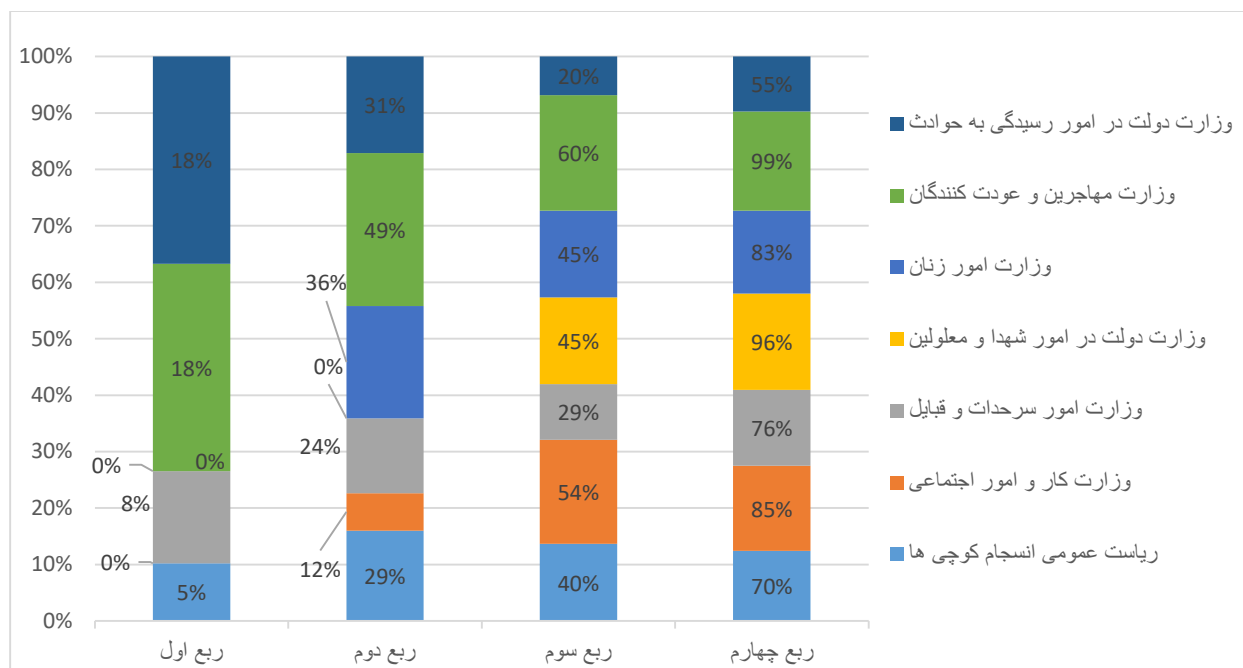
وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان ضمن ارسال مکاتیب رسمی، ایمیل و تماس های مکرر طی سال جاری، گزارش تطبیق جگونگی پروژه های انکشافی خویش را با وزارت اقتصاد شریک نکرده اند تا پیشرفت کار فیزیکی این سکتور با سالهای قبل مقایسه می‌گردد.

گراف فوق بیانگر اینست که طی ربع چهارم سال مالی 1399 در مقایسه با سال پار قناعت بخش نبوده و فعالیت خوبی را انجام نداند اما طوریکه در جریان قرارداریم علت اصلی این عقب مانی در شرایط بد کرونایی بوده که ادارات نتوانستند مطابق به پلان خویش عمل نمایند. بازمهم وزارت امور زنان و وزارت سرحدات و قبایل بلند ترین اوسط پیشرفت کار را دارند این درحالیست که سال پار بلند ترین اوسط پیشرفت کار را وزارت مهاجرین و عودت کنگدگان و به تعقیب آن وزارت امور زنان از آن خود کرده بودند. پیشرفت کار ریاست مستقل امور کوچی ها در تحت جدول قرار دارد علت آن را در متوقف بودن یک پروژه انکشافی عنوان کرده اند که بیشتر از دوسال میشود در حالت توقف میباشد. گزارش دقیق پروژه های وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث به دسترس ما قرار ندارد و اداره آن نیز از وضعیت پروژه های خویش آگاهی ندارد و ادعا دارند که پروژه ها جدید و ساختمانی بوده و وزارت امور شهرسازی و اراضی مسوولیت دیزان و تطبیق را دارد و گزارش را بروز را همراهی شان شریک نکرده است.

مقایسه و ارزیابی ربعوار مصرف پروژه های انکشافی:

طوری که در گراف فوق مشاهده میشود، طی ربع اول بلندترین مصرف را وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث و وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان دارند و طی ربع دوم وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در فوق جدول قرار دارد که وزارت دولت در امور شهدا و معلولین طی یا دو ربع هیچ مصرف نداشته است. طی ربع سوم و چهارم نیز وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در فوق جدول قرار دارد و موفقیت مصرف این وزارت در خدماتی بودن پروژه های انکشافی میباشد و متعاقباً وزارت دولت در امور شهدا و معلولین بلندترین مصرف را دارد که علت بلند بودن مصرف در تعدیل بودجه پروژه میباشد که در حدود ۴۰٪ بودجه آن تعدیل گردیده است.

4. علل و عوامل عمده مصارف پایین پروژه های انکشافی سکتور:

از میان ۷ واحد بودجه وی سکتور مصونیت اجتماعی، مصارف پروژه های انکشافی چهار وزارت و اداره بلندتر از ۸۰٪ بوده و نظر به شرایط اجتماعی قناعت بخش میباشد و دلایل عدم مصرف بودجه انکشافی سه وزارت و اداره که کمتر از ۸۰٪ بودجه خویش را مصرف نموده اند قرار شرح زیر اند:

وزارت امور سرحدات و قبایل:

وزارت متذکره در سال مالی ۱۳۹۹ به تعداد ۳ پروژه انکشافی به مبلغ (۵۱) میلیون افغانی در سند بودجه ملی منظوری داشت که طی ربع سوم سال جاری یک پروژه تحت کود (AFG-460054) بنام (اعمار پروژه های سالون کنفرانس و مهمانخانه ولایت خوست و اعمار تعمیر اداری مدیریت تورخم ننگرهار) به مبلغ (۲۵.۱) میلیون افغانی افزود گردید و طی ربع سوم مصرف پروژه صفر گزارش داده شده و پروژه جدید متذکره تنها در ربع چهارم ۶۲ فیصد بودجه خود را مصرف و مصرف مجموعی پروژه های انکشافی وزارت متذکره ۷۶٪ میباشد.

وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث:

وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث تنها یک پروژه انکشافی به مبلغ 15.4 میلیون افغانی در سند بودجه ملی سال مالی 1399 منظوری داشت و فیصدی مصرف یک پروژه انکشافی وزارت متذکره 88٪ میباشد اما طی ربع های دوم و سوم دو پروژه جدید انکشافی شامل لست این وزارت گردیده که بودجه یک پروژه آن 28.6 میلیون افغانی میباشد و تنها ۳۲ فیصد بودجه این پروژه جدید به مصرف رسیده است و بس و علت اصلی پایین بودن مصرف نیز در پروژه جدید عنوان شده است.

ریاست عمومی مستقل کوچی ها:

ریاست متذکره 70 فیصد بودجه انکشافی خود را مصرف نموده است، طی سال مالی 1399 به تعداد ۲ پروژه انکشافی در سند بودجه ملی منظوری داشت که کار یک پروژه آن بیشتر از دو سال میشود متوقف و فعالیت های پروژه دوم (پروژه ارتقای ظرفیت، ریسرچ و پالیسی سازی) نظر به وضعیت بد اجتماعی به نسبت شیوع وایرس کرونا و قرنطین بودن ادارات، مطابق پلان تطبیق نگردید و عامل دوم اینکه یک پروژه جدید در ربع چهارم شامل لست پروژه های انکشافی این ریاست گردیده که 53 فیصد بودجه را به مصرف رسانیده است و در پایین بودن مصرف بودجه پروژه ها نیز نقش دارد.

۵. ایجاد شغل برای مردم و فعالیت های مرتبط به موضوع اشتغال زایی:

سکتور مصئونیت اجتماعی با تطبیق 28 پروژه انکشافی طی سال مالی 1399 برای صدها تن فرصت های شغلی موقت و دایمی ایجاد نموده که افراد موقت با سهم داشتن مستقیم در تطبیق و عملی نمودن پروژه های انکشافی ساختمانی و خدماتی مشغول بوده که با تکمیل شدن پروژه ها کار های خویش را از دست میدهند مانند اعمار کمپلکس تعلیمی لیسه خوشحال خان، تامین خدمات تخنیکی اساسی و اجتماعی شهرکهای عودت کنندگان، اعمار مرکز ICT LAB، اعمار مارکیت زنانه در دوطبقه جهت خرید و فروش تولیدات صنایع دستی، زراعتی و سایر موضوعا مربوط زنان، اعمار دفاتر ساحوی انسجام و هماهنگی تطهیر ماین، اعمار پروژه های سالون کنفرانس و مهمانخانه ولایت خوست و اعمار تعمیر اداری مدیریت تورخم ننگرهار و امثالهم و افراد دایمی بعد از به بهره برداری پروژه ها نیز مشغول خدمات میباشند و دوامدار عاید بدست آورده و امرار معیشت مینمایند.

۶. تاثیرات تطبیق پروژه های انکشافی بالای رشد اقتصادی:

در سال مالی 1399 سکتور این سکتور بتعداد (28) پروژه انکشافی با مبلغ (1072.66) میلیون افغانی بودجه منظوری داشته که (0.6) فیصد مجموع بودجه انکشافی سال مالی را تشکیل میدهد و (99.4) فیصد بودجه انکشافی شامل متباقی سکتور ها میگردد.

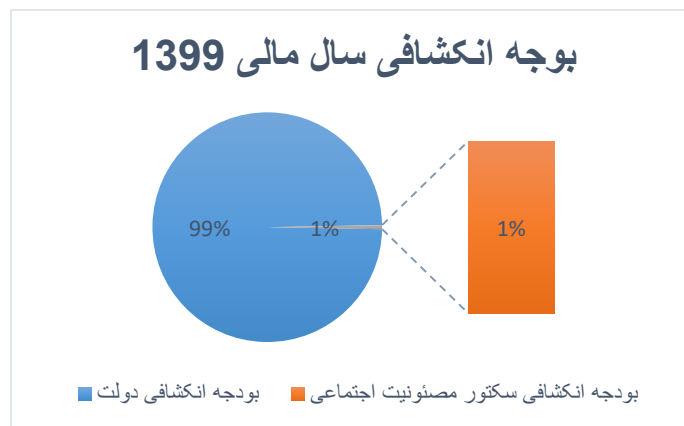
مصنوعیت اجتماعی در افغانستان بخش اندکی را تحت پوشش قرار می دهد و به گونه ی موثر فقیرترین و آسیب پذیرترین خانوارها را مورد هدف قرار نمیدهد. دسترسی به مصنوعیت اجتماعی در مناطق که جنگ و نیازمندی بیشتر است، پایین تر میباشد.

تطبیق پروژه های انکشافی تاثیرات قابل ملاحظه ای را در رشد اقتصادی رونما نکرده است چون وضعیت روبه وخامت امنیتی کشور، هجوم بزرگ بازگشت کننده گان، کاهش حضور جامعه جهانی، کمک ها به افغانستان و وضعیت نامناسب اجتماعی به نسبت شیوع ویرس کرونا که میزان سرمایه گذاری را متاثر ساخته، جزئی از دلایل افزایش فقر، کاهش اثربخشی مصارف انجام شده در این سکتور به شمار می روند. و از جانب دیگر ماهیت پروژه های انکشافی این سکتور خدماتی، آموزشی و ساختمانی میباشد و بیشتر بمنظور رسیدگی به عودت کنندگان و استقرار بیجا شدگان داخلی، انکشاف مهارت ها، الکترونیکی سازی و ریفورم ادارات، ارتقای ظرفیت کارمندان، سیستم مدیریت اطلاعات سرحدات و قبایل و امثالهم تمرکز دارند اما بعضی از پروژه های خدماتی این سکتور مانند اعمار مارکیت زنانه، اعزام کارگران به خارج و کاربایی در داخل، روش غیر رسمی آموزش تعلیمی و شغل در افغانستان میتوانند که در دراز مدت موثریت نسبی در رشد اقتصادی نقش داشته باشند.

۷. تحلیل بودجه انکشافی سکتور و موثریت آن:

بودجه انکشافی ملی سال مالی 1399 دولت بالغ بر (186560.3) میلیون افغانی بوده که مبلغ (84523.6) میلیون افغانی آن اختیاری و مبلغ (102036.7) میلیون افغانی آن غیر اختیاری میباشد. بودجه سکتور مصنوعیت اجتماعی شهر و مسکن مبلغ 1072.66 میلیون افغانی بوده که سهم تنها (0.6) درصدی را در مجموع بودجه انکشافی نشان میدهد که این سهم نظر به اهمیت این سکتور و افزایش روز افزون فقر، بیکاری نیروی کار، فرار جوانان و موارد دیگر، ناچیز بوده و بسنده نمیشود. وزارت ها و ادارات شامل این سکتور در راستای ایجاد کار، حمایت از بیجاشدگان داخلی و خارجی و تامین سرپناه برای آنها، رسیدگی به حوادث غیرمترقبه، توسعه سهم مشارکت زنان در روندهای ملی، حفظ قلمرو سرحدی و بهبود معیشت

کوچیهها با طرح برنامه ها و تطبیق پروژه های انکشافی کار میکنند. با آنکه وضعیت این سکتور از نظر کاهش فقر و ایجاد شرایط با ثبات تر تغییر چندانی نکرده اما بی نتیجه نیز نبوده است بدین معنی که تعدادی از شهرکهای مهاجرین اعمار، زمینه بازگشت عودت کنندگان فراهم، به آسیب دیدگان ناشی از حوادث طبیعی و جنگ رسیدگی فوری، برای بیجا شده گان داخلی مساعدت های نقدی، غذایی و غیر غذایی، توزیع پول نقد برای

خانواده های فقیر و بی بضاعت در مرکز و ولایات، مکاتب، مدارس و خوابگاه ها برای کوچیان ساخته شده، فراهم نمودن

دسترسی متعلمین کوچی ها، و مهاجرین در شهرک ها به آب صحتی آشامیدنی، سهم زنان در مقایسه با گذشته افزایش و سیستم جمع آوری معلومات سرحدی نیز ایجاد شده است. و این کوشش تا کاهش و صفر سازی فقر تامین مصئونیت اجتماعی و توسعه برابری جنسیتی همچنان دوام خواهد داشت.

۸. تحلیل و ارزیابی مؤثریت و مثریت مصرف بودجه انکشافی سکتور

سکتور مصئونیت اجتماعی با سرمایه گذاری مجموعی (1072.66) میلیون افغانی در (28) پروژه انکشافی بصورت غیر مستقیم در رشد و توانمند سازی اقتصاد کشور ایفا نموده است این در حالیست که وضعیت اقتصادی کشور در وابستگی تجاری، بیکاری نیروی کار، افزایش روز افزون سطح فقر، فرار سرمایه، افزایش عدم مصئونیت غذایی، هجوم بزرگ بازگشت کننده گان، نبود امنیت، پروژه صلح و کاهش کمک های جامعه جهانی بیش از هر زمانی قابل توجه بوده و مایه نگرانی است و الزاماً به افزایش تولیدات داخلی، ایجاد فرصتهای شغلی، تقویت زیربنا و سرانجام به جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی جداً نیازمند است. که بخشی از این نیازمندی ها میشود به وسیله تطبیق پروژه های انکشافی و مصرف بهینه بودجه انکشافی در سکتورهای هشت گانه که این سکتور نیز شامل آن میباشد با در نظر داشت اولویتهای ملی محقق شده، بر آورده گردد.

با وجود کوشش های انجام شده در این سکتور نتایج بدست آمده نظر به آمار و ارقام سروی های انجام شده در راستای تحقق اهداف مؤثریت لازم را نداشته است. بنابراین بر ماست تا برنامه ها و پروژه های انکشافی این سکتور را با دقت بیشتر و موشگافی تمامتر بررسی کرده و با حصول اطمینان از انطباق و همسویی مطلق با اولویت های سکتوری شامل اجندای ملی انکشافی نماییم در ضمن اولویت های از سطح پائین به بالا شناسایی گردد و نیاز های اساسی مردم در روشنی با اسناد و استراتیژی های موجوده شنایی و وجوده مالی کشور در یک نقشه راه تاثیر گذار روی اولویت های اساسی مصرف شوند و اقتصادیت و مؤثریت مصارف همیشگی ملاک عمل در تصمیم گیری های بزرگ ملی باشد و وجوه مالی آن نیز به شکل مؤثر مدیریت و پاسخدهی گردد تا سطح رضایت جامعه جهانی، تمویل کننده ها و مردم افغانستان فراهم گردد و شاخص های اقتصادی که متاسفانه گرایش منفی دارند بسوی مثبت حرکت نمایند.

۹. تحلیل پیشرفت شاخص های سکتور:

شاخص ها اساسی ترین رکن تحلیل و بزرگ ترین عنصر محاسبه پیشرفت کار و رسیدن به نتایج مطلوب و تحقق اهداف اند، از این رو تلاش شده است که شاخص های متعلق به ادارات سکتور مصئونیت اجتماعی حتی المقدور جمع آوری و به اساس حالت موجود یا بیزالین تحلیل شوند. از اینکه هیچ یک از ادارات سکتور مصئونیت اجتماعی ضمن مطالبه رسمی و تماس های تیلیفونی شاخص های مربوطه خویش را شریک نکرده اند بناً از شاخص های کلیدی سند ملی اهداف انکشاف پایدار افغانستان استفاده صورت گرفته است که قرار زیر اند:

شماره	شاخص	اداره	واحد	بیزلین 2016	2018	2019	2020
-------	------	-------	------	----------------	------	------	------

15 ذکور 30 اناث	16 ذکور 35 اناث	17 ذکور 35 اناث	17.6 ذکور 36.6 اناث (2015)	فیصد	وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلوین و امور زنان	میزان بیکاری به تفکیک جنسیت ذکور و اناث	1
25	26	27	27.4 (2015)	فیصد	وزارت کار و امور اجتماعی	میزان بیکاری در جوانان بین سنین 15-24	2
2500	0	0	0	تن	وزارت کار و امور اجتماعی	تعداد اشخاص (کارگران) که از راهای قانونی و منظم به اساس توافقنامه های دو جانبه کار به کشور های خارجی (داراری تقاضای کارگر) اعزام میگردند.	3
4	2	1	0.5	فیصد	وزارت کار و امور اجتماعی	اشخاص دارای معلولیت که از برنامه های آموزشی فنی حرفوی (نیمه رسمی) مستفید میشوند.	4
13	12	11	10.7	فیصد	وزارت امور زنان	زنان در موقف های مدیریتی	5
90 و 92	80 و 82	70 و 72	53 و 64 (2015)	فیصد	وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	مهاجرین افغان که با ثبت و راجستر دارای مدرک اقامت در کشورهای میزبان می شوند. پاکستان و ایران	6
300,000	300,000	170,000	170,000	تن	وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	عودت کنندگان که حین عودت از کمک های بشر دوستانه در یک سال مستفید می گردند.	7

60	50	45	40	فیصد	وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث	انکشاف ستراتیژی ها و راه کار های کاهش خطرات و حوادث طبیعی در سطوح ولسوالی ها و محلات	8
----	----	----	----	------	---	---	---

نتایج و محاصل شاخص های این سکتور به وضاحت نشان میدهد که اقدامات و فعالیت های واحد های بودجوی سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن در راستای تحقق اهداف و اولویت های ملی پیشرفت های خوب و قابل ملاحظه داشته است. و این بدین معنی است که اگر فعالیت ها و پروژه های انکشافی واحدهای بودجوی به اساس شاخص و معیارهای خاص پروژه وی و ملی باشد نتیجه بخش بوده و در مصرف بودجه انکشافی موثریت بیشتر را بوجود می آورد.

۱۰. توضیحات مختصر در مورد واحد های بودجه ای سکتور:

وزارت مهاجرین و عودت کنندگان:

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در سال مالی 1399 به تعداد (4) پروژه انکشافی به مبلغ مجموعی (196) میلیون افغانی در سند بودجه ملی منظوری داشته که طی سال جاری یک پروژه به مبلغ 18.88 میلیون افغانی افزود گردید که تعداد پروژه های انکشافی به 5 و مبلغ مجموعی بالغ بر 444.6 میلیون افغانی رسید. تعدیلات بودجه ای وزارت مذکور طی سال جاری مبلغ (248.6) میلیون افغانی بوده که (127٪) افزایش بودجه را نشان میدهد.

نظر به گزارش سالتمام، مبلغ (439.2) میلیون افغانی را الی 30 قوس سال مالی جاری به مصرف رسانیده که (99٪) کل بودجه منظور شده آن وزارت را احتوا میکند. مصرف این واحد بودجوی در راستای تحقق هدف دهم؛ کاهش نابرابری در سطح ملی و بین المللی، تارگیت تسهیل منظم مهاجرین مطمئن و مصئون، انتقال مهاجرین از طریق اجرایی نمودن پالیسی ها منظم و مدیریت شده مهاجرت. شاخص های: 1. فیصدی مهاجرین افغان که با ثبت و راجستر دارای مدرک اقامت در کشور های میزبان می شوند: ایران و پاکستان. 2. تعداد عودت کنندگان که حین عودت از کمک های بشردوستانه در یک سال مستفید می گردند. 3. تعداد استقرار پایدار فامیل های بیجاشده در هر سال. 4. فیصدی دسترسی به خدمات اساسی و زیربنایی شهرک های مهاجرین. 5. فیصدی عودت کنندگان و بیجاشده گان که از فرصت های شغلی و معیشتی برخوردار شده اند. 6. مصارف ارسال حواله نظر به مجموع مبلغ حواله شده، اهداف انکشاف پایدار صورت گرفته است.

وزارت سرحدات و قبایل:

وزارت امور سرحدات و قبایل در سال مالی 1399 به تعداد (3) پروژه انکشافی به مبلغ مجموعی (51) میلیون افغانی (اختیاری) در سند بودجه ملی منظوری داشته، که طی سه ربع اول سال جاری یک پروژه به مبلغ 25 میلیون افغانی

افزود گردید که بالغ بر 76 میلیون افغانی میگردد و مبلغ 9 میلیون افغانی از جمع بودجه این وزارت به پروژه جدید نیز تعدیل گردیده است.

طبق گزارش سالتمام ارسالی ادارت، مبلغ (57.8) ملیون افغانی را الی تاریخ 30 قوس سال جاری به مصرف رسانیده که (76٪) بودجه این وزارت را احتوا میکند. پروژه های این سکتور با برنامه (9- انکشاف منابع بشری که نتیجه مطلوب برنامه تجهیز نیروی کار افغانستان با مهارت های مورد نیاز بازار کار، مصئونیت اجتماعی و ممانعت از فقیر شدن جوامع آسیب پذیر) دارای اولویت ملی که از تعهدات دولت است مطابقت دارد، و کدام شاخص خاص اهداف انکشاف پایدار متوجه این وزارت نمیگردد.

ریاست مستقل انسجام امور کوچی ها:

در سال مالی 1399 ریاست کوچی ها بتعداد (2) پروژه انکشافی با مبلغ مجموعی (40) ملیون افغانی (اختیاری) در سند بودجه ملی منظوری داشت که طی سال جاری بودجه یک پروژه تعدیل و یک پروژه جدید به مبلغ 8.5 ملیون افغانی افزود گردیده که بودجه مجموعی بعد از تعدیل مبلغ (37) ملیون افغانی میشود. طبق گزارش سالتمام ریاست مذکور توانسته مبلغ (26) ملیون افغانی را الی تاریخ 30 قوس سال جاری به مصرف برساند که (70٪) بودجه منظور شده این ریاست را احتوا میکند. کدام شاخص خاص اهداف انکشاف پایدار متوجه این اداره نمیگردد.

وزارت امور زنان:

وزارت امور زنان در سال مالی 1399 به تعداد (2) پروژه انکشافی به مبلغ مجموعی (43) ملیون افغانی در سند بودجه ملی منظوری داشته که نظر به گزارش سالتمام واصله، پروژه های این وزارت به 4 پروژه افزایش و بودجه آن به (58.5) ملیون افغانی افزایش یافته است. پروژه های این وزارت طی سال جاری مبلغ (48.4) ملیون افغانی را الی تاریخ 30 قوس سال جاری بمصرف رسانیده که (80٪) بودجه منظور شده این وزارت را احتوا میکند. پروژه های این وزارت در راستای تحقق برنامه (9- انکشاف منابع بشری و 10- برنامه توانمندسازی اقتصادی زنان) که نتایج مطلوب برنامه های فوق بالترتیب تجهیز نیروی کار افغانستان با مهارت های مورد نیاز بازار کار، مصئونیت اجتماعی و ممانعت از فقیر شدن جوامع آسیب پذیر و تثبیت موقف تعداد زیاد زنان فقیر و بهبود رفاه خانواده های آنان) دارای اولویت ملی که از تعهدات دولت است، و اهداف؛ هدف اول: (محو فقر با تمام ابعاد آن در همه جا) و هدف پنجم: (دستیابی به تساوی جنسیتی و توانمند سازی تمام زنان و دختران و تارگیت ها و شاخصهای (1.3.1، 5.1.1، 5.2.1، 5.2.2، 5.3.1، 5.4.1، 5.5.1، 5.2.2، 5.8.1 و 5.8.2) اهداف انکشاف پایدار صورت گرفته است.

وزارت کار و امور اجتماعی:

وزارت مذکور در سال مالی 1399 به تعداد (7) پروژه انکشافی به مبلغ مجموعی (325.46) ملیون افغانی در سند بودجه ملی منظوری داشت، نظر به گزارش سالتمام پیرامون چگونگی مصرف بودجه انکشافی، بودجه انکشافی پروژه های مذکور تعدیل گردید و به مبلغ مجموعی 362.2 ملیون افغانی افزایش یافته و یک پروژه که سال پار نظر به حکم

۱۱. دست‌آورد های عمده سکتور مسئولیت اجتماعی:

- توزیع مواد غذایی برای 2892 تن خانواده های فقیر و بی بضاعت به همکاری سازمان جهانی غذا WFP ولایت پکتیا؛
- معرفی 1006 تن خانواده خانم بیوه و بی بضاعت جهت حمایت و مساعدت مواد غذایی به شاروالی کابل، اداره سرمایه‌اشت و دیگر ادارات همکار؛
- توزیع پول نقد برای 1286 خانواده فقیر و بی بضاعت در ولایت جلال آباد به همکاری سازمان جهانی غذا WFP؛
- نصب و فعال سازی سیستم ویدیو کنفرانس در 34 ولایت کشور؛
- نهایی سازی مسوده طرزالعمل حمایتی زنان بیوه و خود سرپرست؛
- افتتاح حساب بانکی برای 11000 تن اطفال شامل در پرورشگاه ها؛
- استندرد سازی سه باب کودکستان محلات کار (لوی حانوالی، شاروالی کابل، حارنوالی شهر نو و فواید عامه)
- تحت حمایت قرارداددن 163 طفل در معرض خطر، 12 طفل داعش و 7 طفل معلول و ادغام 136 طفل از طریق مرکز حمایتی اطفال در معرض خطر کابل،
- مساعدت نقدی به 200 خانواده آسیب پذیر اطفال کارگر روی جاده به هزینه یک میلیون افغانی در شهر کابل؛
- مساعدت با 1000 خانواده اطفال در ولایات کابل، هلمند، پروان و میدان وردگ و آگاهی عامه و توضیح مواد وقایعی با 5000 طفل در ولایات متذکره، پرورشگاه ها و مراکز اصلاح و تربیت از طریق اداره یونسف،
- ترتیب مسوده استراتیژی ملی معلولیت
- تقویت سیستم محافظت اطفال با نهایی سازی پالیسی ملی حمایت اطفال.
- اعمار تعمیر مدیریت تورخم ریاست امور سرحدات و قبایل ولایت ننگرهار؛
- دسترسی 3000 تن شاگردان لیسه خوشحال خان مسمی به لیسه پیرمحمد کاکر به آب آشامیدنی صحی؛
- توزیع مبلغ ۴ میلیون و ۶۶۲ هزار افغانی توسط ریاست رسیدگی مبارزه به حوادث در همکاری مالی موسسه اکتید برای 231 خانواده که از اثر حوادث طبیعی و غیر طبیعی از مناطق ناامن بیجا و در شهر فیروز کوه جابجاشدند؛
- توزیع مبلغ 10,256,400 پول نقد به کمک مالی موسسه حمایه اطفال تحت مدیریت ریاست مبارزه با حوادث برای 666 خانواده متضرر حوادث طبیعی، بیجا شده داخلی و خانواده های نیازمند ولایت کندز؛
- توزیع مبلغ 1,995,500 افغانی پول نقد و مواد غیر غذایی برای 130 خانواده به کمک مالی موسسه IMO در ولایت بامیان که از اثر حوادث طبیعی منازل مسکونی شان تخریب شده بود؛

- توزیع ۴ میلیون ۹۲ هزار و ۱۶۴ افغانی پول نقد برای ۱۰۱ خانواده آسیب دیده، ناشی از سیلاب های اخیر ولایت کابل از طرف ریاست مبارزه با حوادث، برای هر خانواده، که خانه های شان را به صورت کلی بر اثر سیلاب های اخیر از دست داده بودند، مبلغ ۱۰۰ هزار افغانی و ۲۳ هزار و ۹۴۶ افغانی و برای آنهای که به صورت قسمی تخریب شده مبلغ ۱۰ هزار افغانی؛
- توزیع ۱۹ میلیون و ۷۰۵ هزار و ۹۵۰ افغانی پول نقد، برای ۱۱۲۳ خانواده‌ی که خانه‌های شان به گونه‌ی کلی و قسمی تخریب شده در ولایت میدان وردک؛
- توزیع کمک‌های غذایی برای ۱۶۰۰ خانواده متضرر ناشی از حوادث طبیعی شامل ۵۰ کیلو آرد، ۵ لیتر روغن و ۶ کیلو شکر در همکاری مالی موسسه HIA تحت مدیریت ریاست مبارزه با حوادث ولایت سمنگان.

۱۲. چالش های عمده سکتور مسئولیت اجتماعی

- عدم توجه جدی مقامات در رابطه به رفع مشکلات پروژه های متوقف، آغاز نشده، تدارکات و معضله دار بخصوص پروژه ریاست کوچی ها که بیشتر از دو سال میشود از جانب شاروالی محترم کابل متوقف است؛
- حذف یک پروژه نیمه کاره ریاست مستقل کوچی ها از جانب وزارت محترم مالیه بنسبت محدودیت بودجه که کار دو پروژه فرعی آن (اعمار تعمیرات اداری در ولایات کندهار و پکتیا که بالترتیب هر کدام ۷۰٪ و ۹۵٪ پیشرفت فیزیکی و ۶۰٪، ۶۰٪ پیشرفت مالی دارند)؛
- عدم توجه وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در رابطه به ارایه گزارش چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی؛
- عدم توجه برخی از ادارات در درج نمودن به موقع، موثق، دقیق و کامل گزارش چگونگی تطبیق پروژه ها در سیستم نظارت و گزارش دهی وزارت اقتصاد به نسبت پایین بودن ظرفیت و نداشتن مهارت استفاده سیستم؛
- عدم اطلاع دهی وزارت مالیه و واحد های بودجه وی از تعدیلات بودجه و پروژه های انکشافی؛
- نداشتن تعهد و توجه برخی از ادارات در قبال تکمیل نمودن پروژه های انکشافی به وقت و زمان معین و از قبل تعیین و تخمین شده آن؛
- نبود بودجه لازم برای تطبیق فعالیت اعزام یک هزار کارگران افغان به کشور امارات متحده عربی که قبلاً از طرف کمیسیون محترم تدارکات ملی منظور گردیده است.

۱۳. پیشنهادات سکتور مسئولیت اجتماعی

- توظیف یک کمیته با صلاحیت از ادارات ذیربط و مسئول جهت رفع مشکل پروژه های متوقف و مشکلدار؛
- منظور نمودن بودجه و آغاز مجدد کار پروژه های فرعی نیمه کاره ریاست کوچی ها؛

- دایر نمودن ورکشاپ های آموزشی جهت درج گزارش و استفاده از سیستم نظارت و گزارش دهی مرکزی وزارت اقتصاد
- در جریان گذاشتن واحدهای بودجوی و وزارت اقتصاد از تعدیلات بودجه و پروژه های انکشافی؛
- توظیف یک کمیته مشترک و با صلاحیت جهت نظارت از تطبیق به موقع پروژه ها؛
- در جریان قرار دادن رهبری واحد های بودجه وی جهت ارائه گزارش دقیق و به موقع از تطبیق چگونگی پروژه های انکشافی.

۱۴. نتیجه گیری:

میزان مصرف بودجه انکشافی طی سال مالی ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ تنها ۴ فیصد کاهش را نشان میدهد و علت آن طوریکه هویداست؛ شیوع ویروس کرونا بوده که ادارات و وزارت خانه ها نتوانستند مطابق پلان مصرف و پیشرفت داشته باشند. تعدیلات بودجه از جانب وزارت محترم مالیه بدون در جریان قراردادن وزارت اقتصاد نیز از نگرانی های ادارات و وزارت اقتصاد میباشد.

عدم توجه مقامات و مسئولین در قبال رفع معضله پروژه های متوقف، تحت تدارکات، آغاز نشده، مشکلدار و پروژه های که بیشتر از ۵ سال میشود در سند ملی بودجه قرار دارند و بسیار زمانگر شده، برای کشوریکه در حالت بد اقتصادی، بازسازی و اجتماعی قرار دارد، تاوان بسا بزرگ محسوب خواهد شد و شدیداً نیازمند توجه دلسوزانه و مسئولانه مقامات میباشد. عدم شریک نمودن معلومات و گزارش به موقع پروژه های ساختمانی واحد های بودجه وی که مسوولیت طرح، دیزان و تطبیق آن را وزارت محترم شهرسازی و اراضی دارد، به موقع و زمان مشخص صورت نمیگیرد بطور مثال پروژه های جدید وزارت دولت در امور شهدا و معلولین.

ادارات و وزارت های سکتوری بودجوی حین عقد قرارداد پروژه های انکشافی با شرکت قراردادی، وزارت اقتصاد را هم در جریان گذاشته و مسوولیت داشته باشد تا از روند تطبیق پروژه ها بشکل مسلکی و تخنیکی وقتاً فوقتاً نظارت و ارزیابی کند و اهداف، چالش ها و مشکلات تطبیق پروژه ها عندالموقع اقدام و اجراء نماید تا از حدر رفتن بودجه و وقت جلوگیری بعمل آید.

۱۵. سفارشات:

- ادارات و وزارت های بودجوی شامل سکتور مصئونیت اجتماعی شهر و مسکن پلان تفصیلی و تطبیقی منظم پروژه های انکشافی را در هماهنگی با وزارت اقتصاد جهت تطبیق بهتر ترتیب نمایند تا گزارش های تحلیلی ربعوار در مطابقت به پلان تفصیلی پروژه ها تحلیل و ترتیب گردد.
  - وزارتها و ادارات سکتوری شاخص های انکشافی مرتبط به پروژه و قابل محاسبه را مشخص و از پیشرفت آن بطور ربع وار گزارش دهند تا تاثیرات ناشی از تطبیق پروژه های انکشافی بصورت درست تحلیل و محاسبه گردند.
۱۶. ضمائم: ضمائم گزارش طی فایل جداگانه ارسال میگردد.

17. منابع و ماخذ

- گزارش واصله چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی واحدهای بودجوی سکتوری طی چهارم سال مالی 1399؛
- گزارش واصله چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی واحدهای بودجوی سکتوری طی ربع چهارم سال مالی 1398؛
- سیستم نظارت و گزارش دهی مرکزی وزارت اقتصاد CMRS؛
- راپور مالی مورخ 30 قوس 1399 سیستم AFMIS وزارت مالیه؛
- سایت های رسمی انترنیتی ادارات و وزارت ها؛
- سند اهداف انکشاف پایدار افغانستان؛
- سند بودجه ملی سال مالی 1399.

سکتور امنیت:

پیشگفتار

با توجه به نیازمندی ها و اولویت های ملی و اختصاص منابع مالی و سرمایه گذاری و هزینه کردن آن از طریق تطبیق پروژه های انکشافی دولت بسیار مهم است که بدانیم پس از مصرف شدن منابع علی رغم محدودیتهای بودجه ای که وجود دارد چه مقداری از نیازمندیها برطرف شده و چقدر در تحقق اولویت ها موفق بوده ایم و آیا اختصاص و هزینه کردن منابع ما را در راستای مبارزه با فقر، بیکاری و دهها مشکل دیگر اقتصادی - اجتماعی که اساس طرح و تطبیق پروژه های انکشافی را می سازد کمک کرده و ما در مسیر درستی در حرکت هستیم و یا نه؟ به همین منظور و برای تامین نیازمندیها و دانستن موثریت مصرف، لازم است گزارش تحلیلی چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی در سکتور توام با پیشرفت های انجام، مشکلات موجود و راه حل ها بر مبنای واقعیت ها ترتیب و جهت تصمیم گیری به رهبری حکومت پیشکش گردد.

سکتور امنیت یکی از سکتور های عمده در انکشاف ملی افغانستان است. اولویت های انکشافی کوتاه مدت و درازمدت، این سکتور در رشد اقتصادی و انکشاف افغانستان برای دستیابی به صلح و مصالحه در روند تامین صلح در کشور اهمیت دارد. سکتور امنیت جهت حفظ امنیت ملی، تقویت حاکمیت دولتی، مبارزه علیه تروریسم فراهم آوری شرایط لازم برای توسعه و انکشاف نقش اساسی دارد.

سرمایه گذاری در جهت تقویه، اکمال لوژستیکی، ساختمانی، تجهیز و مدرنیزه ساختن قوای مسلح کشور تاثیرات مثبت و مفید خود را در روند تدریجی صلح و ثبات در کشور بجا میگذارد. واضح است که بدون تامین صلح و ثبات روند ترقی و انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور محال بنظر میرسد.

ترتیب و ارائه گزارش ربع وار از چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی به مراجع ذیصلاح کمک میکند تا از یک طرف از انحراف در مصرف منابع عامه جلوگیری شود و از جانب دیگر با برجسته کردن مشکلات در تطبیق پروژه ها موثریت در مصرف بوجود آید. تجارب جهانی در خصوص دستیابی به انکشاف مطلوب و متوازن نیز نشان میدهد که تمرکز بر پروژه های اساسی و مطابق به نیاز و همچنان مصرف بهینه منابع یکی از فکتورهای کلیدی در راستای توسعه اجتماعی محسوب شده است. از همین رو انعکاس وضعیت پروژه های انکشافی دولت همراه با مصارف صورت گرفته ضمن اینکه بخشی از شرایط توسعه ای کشور را تعریف میکند در رفع چالش ها و تطبیق اصلاحات نیز موثر است. امید داریم ترتیب گزارش ها سکتوری در کاهش و رفع مشکلات موجود کرده و زمینه توسعه پایدار در کشور را به سهم خویش فراهم آورد.

خلاصه گزارش

1. تحولات اخیر انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور امنیت

شش واحد بودجوی شامل سکتور امنیت طی سال مالی 1399، مبلغ (1,825) ملیون افغانی برای 27 پروژه در بودجه انکشافی منظوری داشته، که از جمله مبلغ (1,632) ملیون افغانی بودجه اختیاری و (193) ملیون افغانی بودجه غیر اختیاری بوده.

طبق راپور مصارف آفمس وزارت مالیه، طی سال مالی 1399، مبلغ (1,481) ملیون افغانی مصارف صورت گرفته که 81 فیصد بودجه انکشافی را احتوا میکند. نسبت به سال پار میزان مصرف بودجه انکشافی 11 درصد کاهش را نشان میدهد. در حالیکه 1 پروژه مصرف بودجه نداشته و از سوی هم بودجه 7 پروژه دیگر این سکتور تنقص شده است. از سوی هم طی سال مالی جاری میزان پیشرفت فیزیکی پروژه ها بطور اوسط (58) فیصد میباشد. نسبت به سال پار 8 فیصد کاهش را نشان میدهد.

شیوع ویروس کرونا، تهدید امنیتی و ترک کار توسط شرکت قراردادی علت های عمده میزان پائین مصرف بودجه انکشافی، توقف و کندی کار پروژه های انکشافی طی سال جاری میباشد. طبق گزارشات واصله طی سال مالی 1399 به تعداد 20 پروژه در مرکز و ولایات تکمیل راپور شده است.

دریافت های کلیدی

یافته های این گزارش نشان میدهد که با وجود شیوع ویروس کرونا 81 فیصد بودجه انکشافی سکتور امنیت بمصرف رسیده است بجز وزارت امور خارجه متباقی 4 واحد بودجوی این سکتور بیشتر از 80٪ بودجه را بمصرف رسانیده؛ ریاست عمومی محافظت ریاست جمهوری با 94 فیصد مصرف بودجه در صدر این سکتور قرار گرفته و وزارت امور خارجه با 76٪ مصرف پائین ترین میزان مصرف بودجه انکشافی را داشته است. میزان مصرف بودجه انکشافی سکتور امنیت طی سال مالی 1399 نسبت سال پار 11 درصد کاهش داشته است.

روی همرفته طی سال مالی 1399 فیصدی پیشرفت کار پروژه های انکشافی این سکتور بطور اوسط 58٪ میباشد، در حالیکه فیصدی پیشرفت کار پروژه ها در سال پار 66٪ بوده که در مقایسه 8 در صد کاهش را نشان میدهد. طبق راپور های مواصلت کرده تعداد 20 پروژه عمده و فرعی در این سکتور تکمیل شده است.

دستآورد های کلیدی

- پروژه های اعمار تعمیر قطعه واکنش ریاست امنیت بلخ و پروان؛ اعمار تعمیر نظارت خانه ریاست امنیت ملی نورستان؛ اعمار تعمیر مدیریت امنیت ولسوالی نجراب ولایت کاپیسا؛ اعمار تعمیر مهمانخانه ریاست امنیت ملی ننگرهار و اعمار تالار جلسات ریاست امنیت ملی کندهار بالای طعام خانه موجود تحت کود AFG/640003 تکمیل شده است.
- کار پروژه اعمار تعمیر پذیرش و قونسلای در کود AFG/23033 مطابق قرارداد ختم شده و عنقریب در حال بهره برداری میباشد.
- مفرزه های هوایی ولایت فراه و بامیان تکمیل شده است. (وزارت دفاع ملی)
- پروژه اعمار تعمیر دومنزه ریاست مالی و بودجه طی کود AFG/220183 و پروژه اعمار دیپوی مهمات در قول اردوی هوایی ولایت کابل تکمیل و به بهره برداری سپرده شده است.
- تپانه های سرحدی در ولایات ننگرهار، هرات و نیمروز تکمیل شده است.
- ساختمان ریاست های مبارزه علیه مواد مخدر ولایات لوگر، بامیان و سمنگان تکمیل گردیده است
- میدان ورزشی کرکت در ولایت زابل تکمیل شده است
- پروژه ایجاد شلتر در مرکز و ولایت برای معتادین ولایت زابل تکمیل شده است.
- تالار پوهنتون ولایت هلمند تکمیل شده است.

چالشها

- کار پروژه های اعمار تعمیر قطعه واکنش ریاست امنیت بغلان و تعمیر مهمانخانه ریاست امنیت بلخ نسبت شیوع ویروس کرونا بسیار بطی جریان داشته بدین ملحوض به سال مالی 1400 انتقال گردیده است.
- مفرزه هوایی ولایت ارزگان با 42٪ پیشرفت نسبت تهدیدات امنیتی و ترک کار توسط قراردادی متوقف شده و قرارداد آن فسخ گردیده است.
- ارسال گزارشات ربعوار توسط ادارات سکتوری بدون در نظر گرفتن فورم معیاری گزارشدهی وزارت اقتصاد (وزارت امور خارجه)
- قسط اخیر سه پروژه ختم شده وزارت امور داخله نسبت شیوع ویروس کرونا از پرداخت باز مانده است.

پیشنهادات

- قرارداد کار باقیمانده مفرزه هوایی ولایت ارزگان با شرکت دیگر توسط وزارت محترم دفاع ملی در پلان سال 1400 گرفته شود.

- تسریع روند تطبیق پروژه های انکشافی توسط ادارت ذیربط و تکمیل پروژه ها در میعاد زمانی قرارداد عقد شده.
- ایجاد هماهنگی بین وزارت اقتصاد و ادارات سکتوری در سطوح مختلف در قسمت ارائه گزارش، شریک کردن معلومات مورد نیاز.

مقدمه

سکتور امنیت شامل 6 واحد بودجوی میگردد که عبارتند از وزارت امور داخله، وزارت دفاع ملی، وزارت امور خارجه، ریاست عمومی امنیت ملی، ریاست عمومی محافظت ریاست جمهوری و شورای امنیت. سکتور امنیت عمدتاً روی مسایل مهمی همچون حاکمیت قانون، تامین امن و نظم عامه، دفاع از تمامیت ارضی، انحلال گروه های مسلح غیر قانونی، پاکسازی ماین ها و غیره فعالیت مینماید. امنیت در تمام بخش های کشور برای حکومتداری موثر، انکشاف سکتور خصوصی، رشد اقتصادی، کاهش فقر و حفظ آزادی فردی و آزادی بیان ضروری میباشد. اهداف استراتژیک این رکن عبارت است از تامین امنیت دولت، اشخاص و ملکیت ها از طریق تطبیق دفاع یکپارچه و پایدار، امنیت و پالیسی نظم و قانون. اولویت های دولت تحت این سکتور عبارت از افزایش قابلیت های نهاد های امنیتی، تامین تلاش های جامع، مکمل و یکپارچه، و پیشرفت تدریجی در توانایی های نیروی های دفاعی و امنیتی کشور، میباشد. این سکتور در سند بودجه انکشافی شامل 27 پروژه انکشافی میباشد، نظر به راپور مالی سال مالی 1399 آفمس بودجه انکشافی 5 واحد بودجوی این سکتور بالغ بر (1,825.4) میلیون افغانی میگردد، (1,632) میلیون افغانی بودجه اختیاری و (193) میلیون افغانی آن را بودجه غیر اختیاری تشکیل میدهد. بودجه انکشافی این سکتور کمتر از 2 فیصد کل بودجه انکشافی دولت را تشکیل میدهد.

میتودولوژی

آمریت پروژه های انکشافی سکتور امنیت در چارچوب ریاست خدمات اجتماعی وزارت اقتصاد منحصیث آمریت هماهنگ کننده و انسجام دهنده پلان های انکشافی وزارت ها و ادارات سکتور امنیت بوده که مسولیت نظارت و گزارشدهی از چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی واحد های بودجوی سکتور امنیت را دارا میباشد. این آمریت همواره تلاش نموده تا گزارش های چگونگی تطبیق و پیشرفت پروژه های انکشافی سکتور امنیت را بوقت و زمان ترتیب و به ریاست خدمات اجتماعی ارایه می نماید.

گزارش چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی سکتور امنیت مطابق (فارمت های الف، ب و ج CMRS) از واحد های بودجوی دریافت و بعد از حصول اطمینان از صحت و دقت ارقام و معلومات آن، بعد از نقطه نظر پیشرفت شاخص های اقتصادی و اجتماعی تحلیل و ارزیابی نموده با شناسایی چالشها و ارائه راه های حل منطقی، غرض بحث، اتخاذ تصمیم و صدور هدیایات به مقام ذیصلاح ارائه میگردد.

تحلیل مختصر سکتوری

بودجه انکشافی سکتور امنیت بیشتر روی اهداف امنیتی و نیازمندیهای اداری واحد های بودجوی سکتور امنیت استوار است تا اینکه دنبال بدست آوردن اهداف اقتصادی باشد، اما تطبیق پروژه های سکتور امنیتی بطور مستقیم و یا غیر مستقیم در رشد و شگوفائی اقتصاد و اجتماعی میتواند ممد واقع گردد. قابل ذکر است که بودجه انکشافی سکتور امنیت کمتر از 2 فیصد کل بودجه انکشافی را احتوا میکند.

چنانچه در جدول ذیل دیده میشود: در 5 واحد بودجوی این سکتور مجموعاً 27 پروژه میباشد، وزارت امور داخله بیشترین پروژه های انکشافی را در میان ادارات این سکتور دارا میباشد که تعداد آنها به (13) پروژه می رسد و کمترین پروژه های انکشافی ریاست عمومی امنیت ملی که (2) پروژه دارد. قابل ذکر است دفتر شورای امنیت بودجه انکشافی ندارد.

طی سال مالی، طبق راپور مالی آفمس، 81 فیصد بودجه انکشافی بمصرف رسیده، ریاست عمومی محافظت ریاست جمهوری با 94 فیصد مصرف بودجه انکشافی در صدر سکتور میباشد و وزارت امور خارجه با 76 فیصد مصرف پایین ترین میزان مصرف بودجه انکشافی را در این سکتور دارد. 19 پروژه مصرف بودجه داشته، 1 پروژه مصرف ندارد، و بودجه 7 پروژه تنقیص شده است.

طی سال مالی 1399، میزان پیشرفت فیزیکی پروژه های انکشافی سکتور امنیت همچنان پائین بوده، شیوع ویروس کرونا سبب بطلی شدن روند تطبیق پروژه های انکشافی و میزان پائین مصرف بودجه انکشافی شده است. قابل ذکر است که گزارش سه پروژه ریاست عمومی محافظت ریاست جمهوری مواصلت نکرده است.

وضعیت پروژه های انکشافی بابت سال مالی ۱۳۹۹

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (ارقام به میلیون افغانی)					وضعیت پروژه ها							
فیصد ی مصرف	مصرف بودجه	مجموع	غیر اختیاری	اختیاری	فیصدی پیشرفت	آغاز نگر دیده		متوقف	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	واحد بودجوی
						تحت	تحت					
94%	157.8	168.1	0	168.1	4%				3		3	ریاست عمومی محافظت ریاست

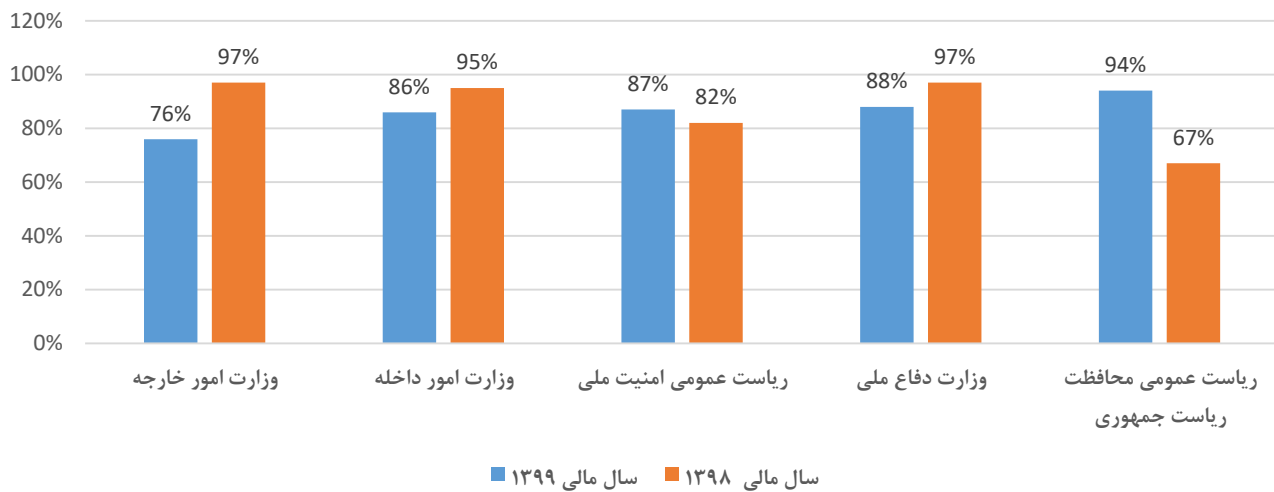
											جمهوری
88%	33.0	37.4	0	37.4	81%			1	2	3	وزارت دفاع ملی
87%	95.4	110.2	0	110.2	96%			2		2	ریاست عمومی امنیت ملی
76%	833.1	1090.5	192.5	898.0	68%			6		6	وزارت امور خارجه
86%	361.6	419.2	0.5	418.7	40%			7	6	13	وزارت امور داخله
81%	1480.9	1825.4	193	1632.4	58%			19	8	27	مجموع

منبع: سیستم آفمس وزرات مالیه و گزارشات ربع چهارم واحد های بودجوی سکتور امنیت.

3.1 مقایسه فیصدی مصرف بودجه انکشافی به تفکیک واحد های بودجوی بابت سال مالی 1398 و 1399

گراف ذیل میزان مصارف بودجه انکشافی طی سال مالی 1398 و 1399 را بتفکیک واحد های بودجوی سکتور امنیت را بطور مقایسوی نشان میدهد. با ملاحظه گراف در میابیم که صرف دو واحد بودجوی این سکتور (ریاست عمومی محافظت ریاست جمهوری و ریاست عمومی امنیت ملی) توانسته، بودجه انکشافی خویش را نسبت به سال پار بیشتر به مصرف برسانند و میزان مصارف بودجه انکشافی سایر ادارات این سکتور سیر نزولی را نشان میدهد. این در حالی است میزان مصرف بودجه انکشافی سکتور امنیت طی سال مالی 1399 نسبت سال پار 11 در صد کاهش داشته است.

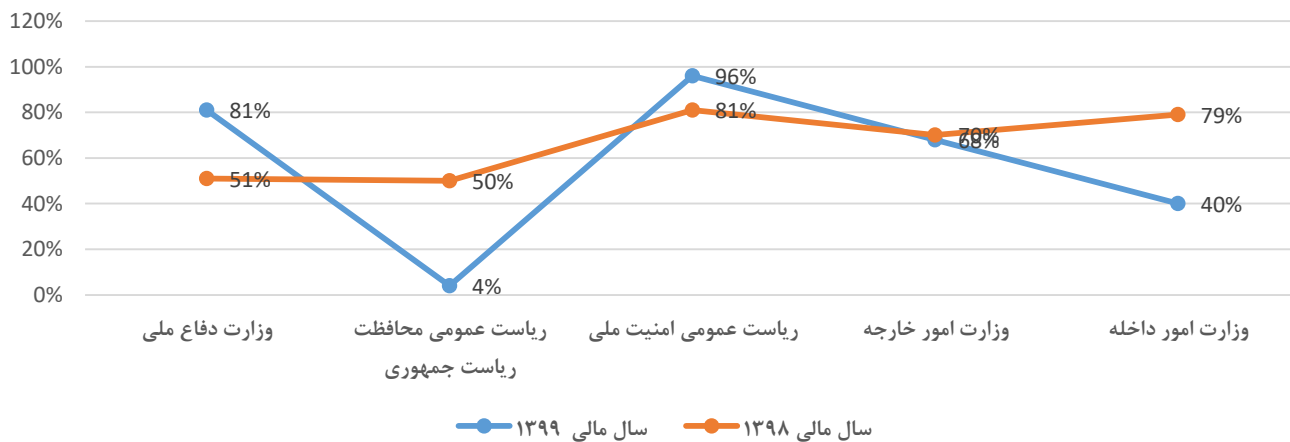
مقایسه فیصدی مصرف بودجه انکشافی واحد های بودجوی سکتور امنیت بابت سال مالی ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

3.2 مقایسه فیصدی پیشرفت فیزیکی به تفکیک واحد های بودجوی بابت سال مالی 1398 و 1399

گراف ذیل اوسط فیصدی پیشرفت فیزیکی پروژه های انکشافی طی سال مالی 1398 و 1399 را بتفکیک واحد های بودجوی این سکتور نشان میدهد. چنانچه در گراف دیده میشود، میزان پیشرفت فیزیکی پروژه های وزارت دفاع ملی ریاست عمومی امنیت ملی به تناسب سال پار سیر صعودی داشته اما پیشرفت فیزیکی پروژه های وزارت امور خارجه و وزارت امور داخله سیر نزولی را نشان میدهد. فاصله میان پیشرفت کار پروژه های سال مالی 1399 در مقایسه با سال مالی 1398 این سکتور 8٪ کاهش یافته است. قابل ذکر است که گزارش چگونگی وضعیت پروژه های انکشافی ریاست محافظت ریاست جمهوری تا اکنون مواصلت نورزیده است فیصدی ریاست متذکره مطابق گزارش ربع سوم سال میباید

مقایسه فیصدی پیشرفت فیزیکی پروژه های انکشافی واحد های بودجوی سکتور امنیت بابت سال مالی ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

1. ایجاد شغل

بیشتر پروژه های انکشافی این سکتور ساختمانی میباشد که در مرکز و ولایات تطبیق میگردد مانند اعمار تعمیرات زندان، محابس، توقیف خانه ها تهانه های سرحدی ..... وزارت امور داخله، مفرزه های هوایی، اعمار کمپلکس ذخایر ممر، دیپو های لوژستیک وزارت دفاع ملی؛ اعمار و بازسازی تعمیرات امنیت ملی در کابل و ولایات، اعمار تعمیر شفاخانه ریاست عمومی امنیت ملی؛ اعمار ساختمان های ریاست محافظت ریاست جمهوری و اعمار تعمیرات اداری وزارت امور خارجه پروژه های ساختمانی اند که باعث ایجاد اشتغال موقت در مرکز ولایات میگردد. نظر به آمار ارائه شده توسط ادارات سکتوری، شش پروژه انکشافی (3 پروژه وزارت امور داخله و 3 پروژه وزارت دفاع ملی) باعث ایجاد شغل بطور مستقیم و غیر مستقیم برای 1734 تن اگردیده، متاسفانه از میزان اشتغال سایر پروژه های انکشافی راپور داده نشده که میزان دقیق اشتغال ایجاد شده توسط تطبیق پروژه های انکشافی معلوم میگردد.

تحلیل بودجه انکشافی سکتوری و موثریت آن

از آنجائیکه همه ما میدانیم، تطبیق پروژه های انکشافی و مصرف موثر بودجه انکشافی در ایجاد اشتغال و کاهش فقر، تحصیل عواید دولت بطور مستقیم و یا غیر مستقیم تاثیرات دارد که میتواند منجر به رشد اقتصادی و بهبود وضعیت معیشتی و اجتماعی کشور گردد. از اینرو میزان مصرف بیشتر و موثر بودجه انکشافی و تطبیق هرچه بیشتر پروژه های انکشافی عملکرد سکتور را بهبود بخشیده و روی شاخص های انکشافی سکتور و کشور میتواند اثرگذار باشد. از اینرو تطبیق پروژه های انکشافی و مصرف موثر بودجه انکشافی در سکتور امنیت همچنان میتواند در شاخص های یاد شده بطور مستقیم و یا غیر مستقیم تاثیر گذار باشد، اما اولویت های انکشافی این سکتور بیشتر در راستای توانمند سازی نهاد ها و نیرو های امنیتی، تامین امنیت و نظم عامه و حفاظت از تمامیت ارضی کشور میباشد تا اینکه مشخصاً در راستای بدست آوردن اهداف اقتصادی از قبیل رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال و کاهش فقر و غیره موارد... از آنجائیکه میدانیم بودجه انکشافی پنج واحد بودجوی سکتور امنیت در سال مالی 1399 کمتر از 2 درصد مجموع بودجه انکشافی دولت را احتوا میکند، با در نظر داشت وضعیت امنیتی، منابع و امکانات، بودجه این سکتور تا کافو کننده نیازمندیهای انکشافی این سکتور نبوده و بیشتر این پروژه ها برای رفع نیازمندیهای ساختمانی و ارائه خدمات اختصاص یافته است. از اینرو تاثیرات اقتصادی این پروژه ها را در رشد اقتصادی کشور اندک بوده است.

آمار مطابق گزارش ربع چهارم سال مالی 1399 از چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی، مجموعاً 1144 تن در 3 پروژه وزارت امور داخله و 590 تن در سه¹ پروژه وزارت دفاع ملی اشتغال دارند، اما میزان اشتغال در سایر پروژه های انکشافی پروژه این توسط ادارت ذیربط راپور داده نشده است تا بتوانیم میزان اشتغال ایجاد شده توسط پروژه های انکشافی این سکتور محاسبه میگردد.

سکتور های بودجوی

وزارت امور داخله

این وزارت در سال مالی 1399 به تعداد (13) پروژه با مبلغ (419) میلیون افغانی بودجه انکشافی منظوری داشته طبق راپور مالی آفمس مبلغ (361.6) میلیون افغانی آن به مصرف رسیده که (86) فیصد بودجه انکشافی این وزارت را احتوا میکند. از مجموع پروژه های منظور شده این وزارت صرف 1 پروژه مصرف نداشته و بودجه (6) پروژه دیگر آن تنقیص شده است. قابل ذکر است نظر به گزارش واصله، 6 پروژه وزارت امور داخله در سال جاری تکمیل راپور داده شده عبارتند از پروژه تهانه های سرحدی در ولایات ننگرهار، هرات و نیمروز؛ ساختمان ریاست های مبارزه علیه مواد مخدر ولایات لوگر، بامیان و سمنگان؛ میدان ورزشی کرکت در ولایت زابل؛ پروژه ایجاد شلتر در مرکز و ولایت برای معتادین ولایت زابل و تالار پوهنتون ولایت هلمند تکمیل راپور شده است.

وزارت دفاع ملی

این وزارت در سال مالی 1399 به تعداد (3) پروژه با مبلغ (37.4) میلیون افغانی بودجه انکشافی منظوری داشته طبق راپور آفمس مبلغ (33) میلیون افغانی آن به مصرف رسیده که (88) فیصد بودجه انکشافی این وزارت را احتوا میکند و پیشرفت فیزیکی پروژه های انکشافی این وزارت بطور اوسط (81) فیصد میباشد.

طبق گزار ربح چهار سال مالی 1399، سه پروژه مفرزه هوایی ولایات (بامیان، فراه و ارزگان) راپور داده شده است که از جمله مفرزه هوایی بامیان و فراه 100٪ تکمیل شده و مفرزه هوایی ولایت ارزگان با 42٪ پیشرفت نسبت تهدیدات امنیتی و ترک کار توسط قراردادی متوقف شده و قرارداد آن فسخ گردیده در پلان سال 1400 امورات باقیمانده با شرکت دیگر قرارداد خواهد گردید.

علاوه بر این پروژه اعمار تعمیر دومنزه ریاست مالی و بودجه طی کود AFG/220183 و پروژه اعمار دیپوی مهمات در قول اردوی هوایی ولایت کابل تکمیل و به بهره برداری سپرده شده است.

وزارت امور خارجه

این وزارت در سال مالی 1399 به تعداد (6) پروژه با مبلغ (1090.5) میلیون افغانی بودجه انکشافی منظوری داشته، طبق راپور مالی آفمس مبلغ (833.1) میلیون افغانی آن به مصرف رسیده که (76) فیصد بودجه انکشافی این وزارت را احتوا میکند و پیشرفت فیزیکی این پروژه ها بطور اوسط در سال مالی 1399 (68) فیصد میباشد.

تمامی پروژه های این وزارت در حال تطبیق بوده و صرفاً کار پروژه اعمار تعمیر پذیرش و قونسلی در کود AFG/23033 مطابق قرارداد ختم شده و عنقریب در حال بهره برداری میباشد.

ریاست عمومی امنیت ملی

این ریاست در سال مالی 1399 به تعداد (2) پروژه با مبلغ (110.2) میلیون افغانی بودجه منظوری دارد طبق راپور افسس مبلغ (95.4) میلیون افغانی آن به مصرف رسیده که (87) فیصد بودجه انکشافی این ریاست را احتوا میکند و پیشرفت فیزیکی این پروژه ها بطور اوسط در سال مالی 1399 (96) فیصد میباشد.

طی سال مالی 1399 پروژه های اعمار تعمیر قطعه واکنش ریاست امنیت بلخ و پروان؛ اعمار تعمیر نظارت خانه ریاست امنیت ملی نورستان؛ اعمار تعمیر مدیریت امنیت ولسوالی نجراب ولایت کاپیسا؛ اعمار تعمیر مهمانخانه ریاست امنیت ملی ننگرهار و اعمار تالار جلسات ریاست امنیت ملی کندهار بالای طعام خانه موجود تحت کود AFG/640003 تکمیل شده است. ریاست عمومی محافظت ریاست جمهوری

این ریاست در سال مالی 1399 به تعداد (3) پروژه با مبلغ (168.1) میلیون افغانی بودجه انکشافی منظوری داشته طبق راپور مالی آفمس مبلغ (157.8) میلیون افغانی آن به مصرف رسیده که (94) فیصد بودجه انکشافی این ریاست را احتوا میکند. متأسفانه با کوشش های زیاد موفق به تماس و دریافت گزارش چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی بابت ربع چهارم سال مالی 1399 آن ریاست محترم نگردیدیم.

دستاوردهای عمده سکتور

- پروژه های اعمار تعمیر قطعه واکنش ریاست امنیت بلخ و پروان؛ اعمار تعمیر نظارت خانه ریاست امنیت ملی نورستان؛ اعمار تعمیر مدیریت امنیت ولسوالی نجراب ولایت کاپیسا؛ اعمار تعمیر مهمانخانه ریاست امنیت ملی ننگرهار و اعمار تالار جلسات ریاست امنیت ملی کندهار بالای طعام خانه موجود تحت کود AFG/640003 تکمیل شده است.
  - کار پروژه اعمار تعمیر پذیرش و قونسل در کود AFG/23033 مطابق قرارداد ختم شده و عنقریب در حال بهره برداری میباشد.
  - مفرزه های هوایی ولایت فراه و بامیان تکمیل شده است. (وزارت دفاع ملی)
  - پروژه اعمار تعمیر دومنزله ریاست مالی و بودجه طی کود AFG/220183 و پروژه اعمار دیپوی مهمات در قول اردوی هوایی ولایت کابل تکمیل و به بهره برداری سپرده شده است.
  - تپانه های سرحدی در ولایات ننگرهار، هرات و نیمروز تکمیل شده است.
  - ساختمان ریاست های مبارزه علیه مواد مخدر ولایات لوگر، بامیان و سمنگان تکمیل گردیده است
  - میدان ورزشی کرکت در ولایت زابل تکمیل شده است
  - پروژه ایجاد شلتر در مرکز و ولایت برای معتادین ولایت زابل تکمیل شده است.
  - تالار پوهنتون ولایت هلمند تکمیل شده است.
2. چالش های عمده
- کار پروژه های اعمار تعمیر قطعه واکنش ریاست امنیت بغلان و تعمیر مهمانخانه ریاست امنیت بلخ نسبت شیوع ویروس کرونا بسیار بطی جریان داشته بدین ملحوظ به سال مالی 1400 انتقال گردیده است.

- مفرزه هوایی ولایت ارزگان با 42٪ پیشرفت نسبت تهدیدات امنیتی و ترک کار توسط قراردادی متوقف شده و قرارداد آن فسخ گردیده است.
- ارسال گزارشات ربعوار توسط ادارات سکتوری بدون در نظر گرفتن فورم معیاری گزارشدهی وزارت اقتصاد (وزارت امور خارجه)
- قسط اخیر سه پروژه ختم شده وزارت امور داخله نسبت شیوع ویروس کرونا از پرداخت باز مانده است.

پیشنهادات

- قرارداد کار باقیمانده مفرزه هوایی ولایت ارزگان با شرکت دیگر توسط وزارت محترم دفاع ملی در پلان سال 1400 گرفته شود.
- تسریع روند تطبیق پروژه های انکشافی توسط ادارات ذیربط و تکمیل پروژه ها در میعاد زمانی قرارداد عقد شده صورت بگیرد.
- ایجاد هماهنگی بین وزارت اقتصاد و ادارات سکتوری در سطوح مختلف

نتیجه گیری

طی سال مالی 1399، سکتور امنیت با میزان مصرف 81 فیصد بودجه انکشافی نسبت به سال پار 11 فیصد کاهش در مصرف بودجه انکشافی داشته،/از سوی هم بودجه 7 پروژه تنقص شده؛ روی هم رفته میزان پیشرفت فزیکتی پروژه ها نسبت به سال پار 8 در صد کاهش را نشان میدهد. طی سال جاری 8 پروژه تکمیل شده است، تاخیر در تصویب بودجه ملی طی ربع اول؛ سردی هوا؛ شیوع ویروس کرونا و تهدیدات امنیتی از علت های عمده میزان پائین پیشرفت کار پروژه های انکشافی و مصرف بودجه انکشافی طی سال مالی 1399 میتوان نام برد.

ضمایم گزارش

- لست پروژه های انکشافی سال مالی 1399 سکتور امنیت.

منابع و مؤخذ

- سال مالی 1399، گزارشات واصله چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی ربع چهارم 1399 واحدهای بودجوی سکتوری
- سال مالی 1399، راپور مالی سال مالی 1399 سیستم AFMIS وزارت مالیه.

سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون:

پیشگفتار

سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون یکی از سکتور های اساسی و مهم مشمول سکتور های استراتیژی انکشاف ملی و از بخش های کلیدی برای پیمودن سیر توسعه و تعالی است که همواره با راه اندازی برنامه ها و پروژه های انکشافی در راستای تحقق حکومتداری خوب و حاکمیت قانون و نهادینه سازی عدالت در کشور کار کرده است. چون افغانستان از زمره کشور های است که مباحث حکومتداری خوب و حاکمیت قانون در آن بشکل درست و پاسخگو شکل نگرفته و گاهی احساس میشود که این کشور فاقد سیستم حکومتداری و حاکمیت قانون است. معافیت از مجازات، افزایش روز افزون باند های مافیایی، بالا رفتن میزان جرایم جنایی، همه گیر شدن خشونت های خانوادگی، ترویج وعادی شدن رشوه در ارگانهای عدلی و قضایی، تطبیق نشدن یکسان قانون بر شهروندان، رعایت نشدن عدالت و مساوات، بوجود آمدن الگاری مالی و دها موثر دیگر از این قبیل موجب شده اند تا مباحث حکومتداری خوب و حاکمیت قانون از مباحث جدی و قابل ملاحظه در تصمیم گیریهای داخلی و بین المللی باشد. روی هم رفته پس از شکل گیری حکومت موقت و حمایت بی دریغ جامعه جهانی برای رسیدن به یک جامعه مرفه و عاری از بی عدالتی و خشونت تحقق حکومتداری خوب تلاشها آغاز شده اند تا افغانستان به لحاظ داشتن سیستم اداری خوب و ادارات پاسخگو، قانونمندی و قانون مداری که از پیش زمینه های حاکمیت است در وضعیت بهتری قرار گیرد.

خلاصه گزارش سکتور

سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون شامل: ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری، ریاست مستقل ارگان های محلی، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، کمیسیون مستقل حقوق بشر، دفتر ریاست اجرائیه، وزارت عدلیه، وزارت ارشاد و حج اوقاف، دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی، لوی حارنوالی، ستر محکمه، ولسی جرگه و مشرانو جرگه می باشد. این سکتور جهت دستیابی به اهداف خویش در ربع چهارم سال مالی 1399 جمعاً بتعداد (44) پروژه به سرمایه گذاری مبلغ (22.999) میلیارد افغانی در بودجه ملی منظوری داشته که از آن جمله مبلغ (15.443) میلیارد افغانی اختیاری و مبلغ (7.556) میلیارد افغانی آن غیر اختیاری میباشد که این سکتور در ربع چهارم سال جاری مبلغ (19.652) میلیارد افغانی را در پروژه های انکشافی خویش به مصرف رسانیده است که (85) فیصد بودجه منظور شده را نشان میدهد و در ربع چهارم سال مالی 1398 از مبلغ (13.986) میلیارد افغانی بودجه خویش مبلغ (12.984) میلیارد افغانی را به مصرف رسانیده بود که (93) فیصد مصرف را نشان میدهد که در مقایسه به سال گذشته (8) فیصدی کاهش را در مصارف بودجه نشان میدهد.

همچنان قابل یاد آوری است، که پیشرفت کار پروژه ها سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون بطور اوسط در ربع چهارم سال مالی 1399 (61) فیصد را نشان میدهد.

با توجه به استراتژی انکشاف ملی این سکتور با اولویت های (1-برنامه میثاق شهروندی 2- برنامه حکومتمداری موثر 3 - برنامه اصلاح سکتور عدلی) چهارچوب ملی صلح وانکشاف افغانستان و هدف شانزدهم و شاخص ها و تارگیت های (16.5.3، 16.2.2، 16.3.3 و 16.5.1) اهداف انکشاف پایدار بیشتر است.

دریافت های کلیدی

• سکتور حکومتمداری و حاکمیت قانون طی ربع چهارم سال مالی 1399 از مجموع بودجه انکشافی خویش (85) فیصد آنرا به مصرف رسانیده است و اوسط پیشرفت فزیکتی آن (61) فیصد بوده که نظر به ربع چهارم سال پار هم مصارفات و هم پیشرفت فزیکتی پروژه ها قناعت بخش می باشد .

• به پایه اكمال رسیدن پنج پروژه سکتور حکومتمداری و حاکمیت قانون طی سال مالی 1399 که از جمله - پروژه اصلاح و تربیت اطفال که در دو ولایت (بامیان و بدخشان) تکمیل گردیده به ظرفیت 100 تن را در هر ولایت دارا می باشد (وزارت عدلیه)

- پروژه طرح قوانین (وزارت عدلیه)
- اعمار یکباب کلینیک در الحاقیه نمبر دو (مشرانو جرگه)
- تجهیزات ، ترمیم موزیم تاریخی ، لوازم تکنالوژی و اعمار ساختمان در پارلمان جدید (ولسی جرگه)
- اعمار تعمیر کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی .

دستآورده های کلیدی

- دو پروژه ساختمانی ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری که شامل پروژه (باز سازی دیوار احاطه باغات پغمان و ترمیمات تاسیسات تاریخی و اعمار ساختمان های عامه) : به طور مجموعی شغل را که 22150 شغل آن شامل مرد و 5718 شغل آن شامل زن ان میباشد فراهم نموده است .

- اصلاح و باز نگری هشت قانون وزارت محترم عدلیه که شامل :

1. طرح قانون لابیگری اعمال نفوذ
2. طرح مقررہ تنظیم امور جمعآوری و مصرف عواید ناشی از قاچاق مواد مخدر
3. طرح قانون حفظ میراث های فرهنگی
4. طرح قانون تمویل مالی احزاب سیاسی و کمپاین های انتخاباتی
5. طرح قانون جلو گیری از تضاد مدافع
6. بازنگری طرح قانون جمعیت ها
7. طرح قانون انتخابات
8. بازنگری طرح قانون احزاب سیاسی

- به پایه اكمال رسیدن 5 پروژه در سال مالی 1399 از جمله پروژه اصلاح و تربیت اطفال که ظرفیت 100 تن را در هر ولایت دارا می باشد

- تکمیل 19 محراب مسجد در مرکز و ولایات (پروژه ولایتی وزارت ارشاد و حج و اوقاف)

چالش های مشخص

- به اثر شیوع ویروس کرونا و جریان قرنطین در کشور تطبیق پروژه ها به سکتگی مواجه شده است.
- همکاری ضعیف اداره مستقل ارگان های محلی در ارائه گزارش.

پیشنهادات

- صحبت با ادارات و اخذ فیصله کابینه پیرامون گزارش دهی به موقع ادارات به وزارت اقتصاد.

مقدمه

سکتور حکومتداری ، حاکمیت قانون و حقوق بشر یکی از سکتورهای اساسی و مهم مشمول سکتورهای استراتیژی انکشاف ملی و از بخش های کلیدی برای پیمودن سیر توسعه و تعالی است که همواره با راه اندازی برنامه ها و پروژه های انکشافی در راستای تحقق حکومتداری خوب و حاکمیت قانون و نهادینه سازی عدالت اجتماعی در کشور کار کرده است. روی هم رفته پس از شکل گیری حکومت موقت و حمایت بی دریغ جامعه جهانی برای رسیدن به یک جامعه مرفه و عاری از بی عدالتی و خشونت تحقق حکومتداری خوب تلاشها آغاز شده اند تا افغانستان به لحاظ داشتن سیستم اداری خوب و ادارات پاسخگو، قانونمندی و قانون مداری که از پیش زمینه های حاکمیت است در وضعیت بهتری قرار گیرد. از آنجائیکه دسترسی به عدالت اداری، عرضه خدمات بهتر دولتی، محو فساد اداری و برخورداری یکسان از حقوق شهروندی در سراسر کشور از موارد پایه ای سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون محسوب میشود. حکومتداری خوب و حاکمیت قانون موجب اعتبار و مقبولیت نظام های سیاسی شده و به اهمیت این سکتور افزوده است. چون اساسی ترین نیاز انسان های مدنی و جوامع بشری تحقق عدالت و نهادینه شدن حاکمیت سراسری قانون است از این رو بسیار مهم است که مردم به حقوق اساسی و ارزشهای مدنی دست یابند و این کار از طریق نهاد های شامل سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون ممکن و میسر ساخته میشود.

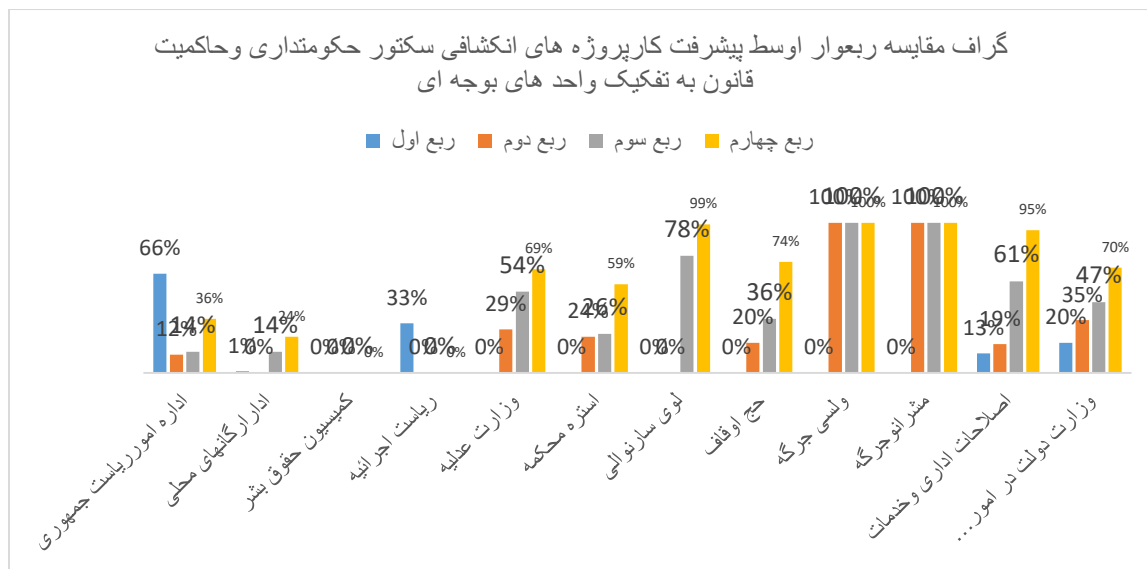
میتودولوژی

در تباری با مقرر تنظیم فعالیت های وزارت اقتصاد و ریاست خدمات اجتماعی ، این آمریت گزارشات پیشرفت فزیکتی و مالی پروژه ها و برنامه های انکشافی سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون که مشمول وزارت ها و ادارات (ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری ، ریاست عمومی ارگانهای محلی ، کمیسیون مستقل حقوق بشر ، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی ، وزارت ارشاد ، حج و اوقاف ، وزارت عدلیه ، لوی حارنوالی ، ستره محکمه ، دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی ، ولس جرگه و مشرانو جرگه) افغانستان را از طریق ارسال نامه های رسمی ، تماس های مکرر تیلیفونی و ایمیل های رسمی جمع آوری نموده است و ضمناً ملاقات های حضوری را نیز با رئیس های پلان و مسئولین ادارات سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون جهت دریافت گزارشات سکتوری انجام داده و جهت توحید به مدیریت توحید و انسجام و ریاست ع طرح و توحید می فرستد.

تحلیل مختصر سکتوری

این سکتور شامل (12) واحد بودجوی (ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری، دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، ولسی جرگه، مشرانو جرگه، ریاست ارگانهای محلی، اداره لوی حارنوالی، دفتر مقام ریاست اجرائیه، کمیسیون مستقل حقوق بشر، وزارت حج و اوقاف، وزارت عدلیه و ستره محکمه) می باشد.

بودجه منظور شده سال مالی 1399 این سکتور در این ربع مبلغ (22.999) میلیارد افغانی می باشد که از آن جمله مبلغ (15.443) میلیارد افغانی اختیاری و مبلغ (7.556) میلیارد افغانی آن غیر اختیاری میباشد که (85) فیصد بودجه منظور شده در ربع چهارم سال مالی 1399 به مصرف رسانیده است. همچنان قابل ذکر است، که پیشرفت کار پروژه ها سکتور حکومتمداری و حاکمیت قانون بطور اوسط (61) فیصد را نشان میدهد. با وجود اینکه تعداد زیادی از پروژه های انکشافی این سکتور جنبه ساختمانی دارند ولی استند پروژه های که به لحاظ محتوایی و ارزشی جنبه کیفی داشته و خیلی نزدیک و همسو با اهداف و مقاصد چهارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF) و اهداف انکشاف پایدار (ASDG) را دارا اند. بگونه نمونه برنامه حکومتمداری محلی در وزارت/اداره (اداره مستقل ارگانهای محلی) که از هشت سال بدینسو در مرحله اجرا قرار دارد میتواند مصداق خوبی در زمینه حکومتمداری خوب و حاکمیت قانون و ترویج عدالت در سراسر کشور باشد. در عین حال پروژه های انکشافی ساختمانی نیز میتواند در ایجاد مراکز عدلی و قضایی و مبارزه با فساد و عرضه خدمات محلی و بدنبال آن گسترش عدالت و محو فساد بسیار مفید و قابل محاسبه باشند. در پایان تمام پروژه های انکشافی سکتور حکومتمداری و حاکمیت قانون بصورت مستقیم یا غیرمستقیم تحت پوشش چهارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان قرار داشته و در رسانیدن افغانستان به صلح و انکشاف پایدار مهم دانسته میشوند. قسمیکه سیر این پروژه های در چهار ربع سال 1399 موضوع را به وضاحت نشان میدهد.

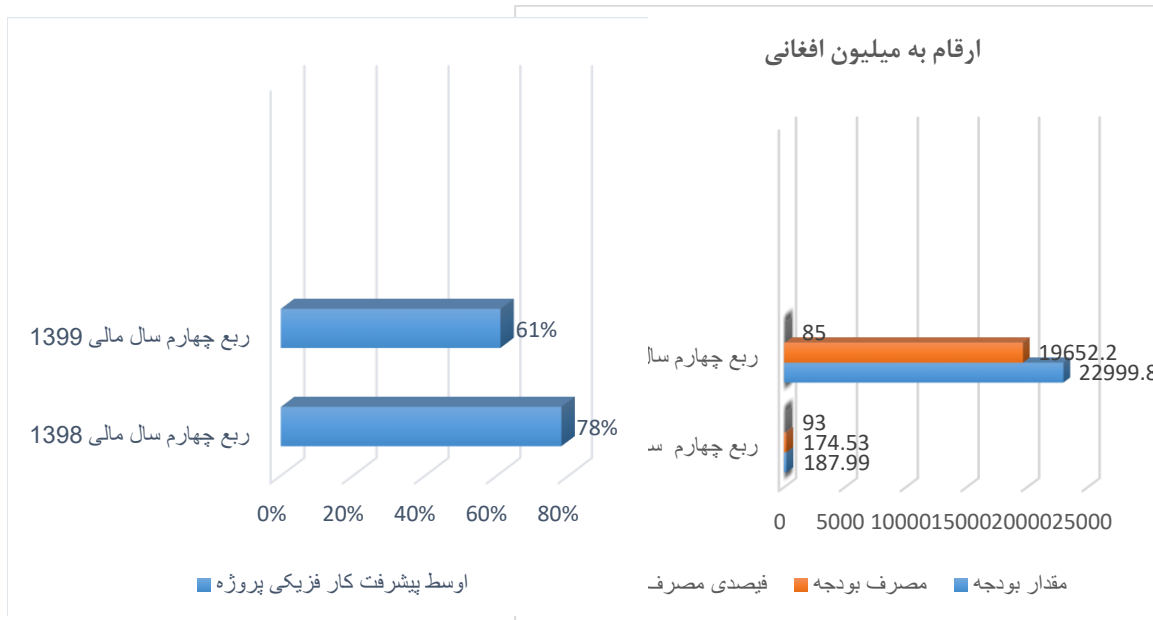

جدول وضعیت مفصل پروژه های انکشافی سکتور حکومتدار، حاکمیت قانون و حقوق بشر در ربع چهارم سال مالی 1399 .

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (ارقام به میلیون افغانی)						پروژه ها						
فیصدی مصرف	مصرف بودجه	مجموع	غیر اختیاری	اختیاری	فیصدی پیشرفت کار	آغاز نگر دیده		متوقف	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	واحد بودجوی
						تحت پروسه تدارکاتی	تحت دیزاین					
98	12843.4	13046.1	824.2	12221.9	36	0	0	1	18	0	19	ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری
38	38.8	102.3	0	102.3	38	0	0	2	0	0	2	دفتر ریاست اجرائیه
67	5642.7	8391.2	5637	2754.1	24	0	0	1	4	0	5	اداره مستقل ارگانهای محلی
82	861.2	1045	1000	45	95	0	0	0	3	1	4	کمیسیون مستقل اصلاحات اداری
0	0	5.5	0	5.5	0	0	0	1	0	0	1	کمیسیون مستقل حقوق بشر
70	13.9	20	0	20	70	0	0	0	1	0	1	دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی
98	7.4	7.5	0	7.5	100	0	0	0	0	1	1	مشرانو جرگه
64	10.1	15.8	0	15.8	100	0	0	0	0	1	1	ولسی جرگه
59	170	290	95.2	194.8	74	0	0	0	4	0	4	وزارت ارشاد، حج و اوقاف
84	54.7	65.3	0	65.3	69	1	0	0	1	2	4	وزارت عدلیه
100	1	1	0	1	99	0	0	0	1	0	1	لوی سارنوالی
88	8.8	10	0	10	59	0	0	0	1	0	1	ستره محکمه
85	19652.2	22999.8	7556.4	15443.3	61	1	0	5	33	5	44	مجموع

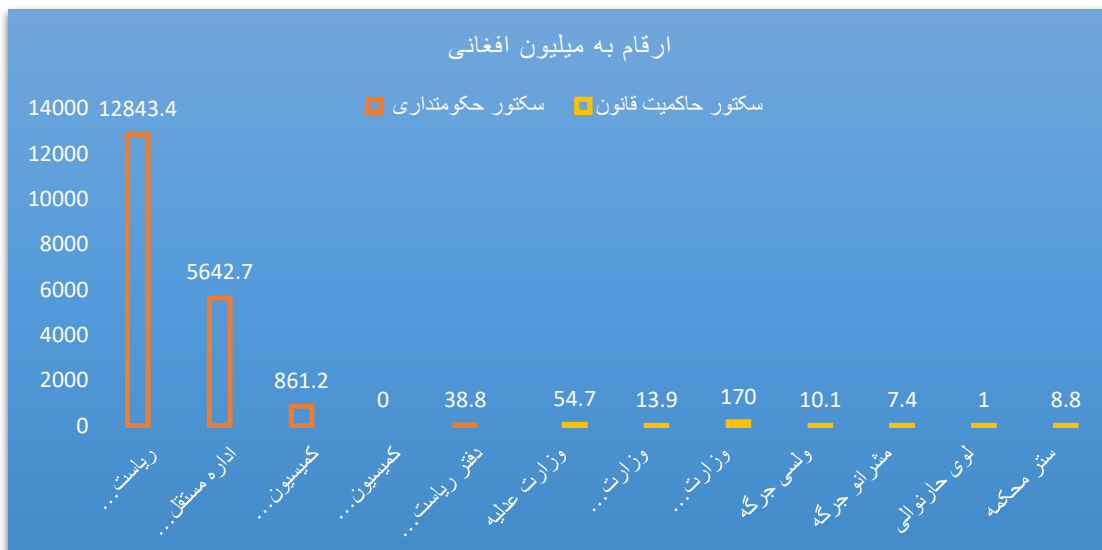
گراف شماره ۲: مقایسه مجموع بودجه، مصارف و پیشرفت کار فیزیکی پروژه های انکشافی در ربع چهارم سال مالی

۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

3.1 گراف شماره 3: مجموع مصارف پروژه های انکشافی به تفکیک واحد بودجی در ربع چهارم سال مالی

1399:

۳.۲- تحلیل وضعیت پروژه های انکشافی متوقف و آغاز نگردیده

به اساس گزارش های واصله تمام واحدهای بودجی این سکتور :

1- پروژه ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری (پروژه انکشاف زون های خاص اقتصادی) به دلیل اینکه پروژه خدماتی بوده و در اثر شیوع ویروس کرونا در کشور تمام فعالیت های این پروژه به سال آینده تعدیل گردیده است .

2- پروژه کمیسیون مستقل حقوق بشر (اعمار تعمیر ولایتی در ولایت دایکنندی) دلیل متوقف بودن پروژه متذکره، طبق قرارداد باید به تاریخ 28 قوس 1398 تکمیل و به جانب کمیسیون تسلیم داده میشد اما به اثر بی توجهی شرکت قراردادی و واگذار کردن کلیه امور ساختمانی، خلاف قانون و شرطنامه معیاری به شخص ثالث، متأسفانه پروژه به وقت و زمان آن تکمیل نگردید. موضوع به اداره محترم تدارکات ملی اخبار گردید که بالاخره با رد و بدل شدن دو یاسه قطعه مکتوب در نتیجه سکرتریت محترم کمیته محرومیت داوطلب و قراردادی متخلف اداره تدارکات ملی خواهان ارسال فورم (D-2) که در مورد قراردادی متخلف میباشد گردیدند که فورم متذکره خانه پری وضمیمه مکتوب به مرجع متذکره ارسال گردیده و در حال حاضر منتظر فیصله سکرتریت محترم کمیته محرومیت اداره تدارکات ملی می باشیم تا برویت آن اجراء لازم صورت گرفته بتواند.

3- پروژه اداره مستقل ارگانهای محلی (وصل کیبل نوری، تهیه بندویت انترنت و ایجاد ICT-LAB). پروژه فایبر نوری که خدماتی بوده بدلیل شیوع ویروس کرونا و نا امنی ولسوالی ها پروژه تطبیق نگردیده است
پروژه های آغاز نگردیده در سال مالی 1399 سکتور حکومتداری و حکمیت قانون موجود نیست .

۳.۳- پروژه های که از آغاز سال مالی تا اکنون مصرف ندارند :

ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری

• پروژه وسایل و خدمات تکنالوژی معلوماتی : پروژه مذکور خدماتی بوده از جانب دیگر به دلیل شیوع ویروس کرونا و تصویب بررسی وسط سال مالی 1399 در اخیر سال مالی منجانب شورای محترم ملی طی مراحل تدارکاتی پروژه به سکتگی مواجه گردیده و تطبیق آن به سال آینده 1400 انتقال گردیده است .

• پروژه اعمار شفاخانه ولایتی پنجشیر : پروژه متذکره به اساس حکم مقام عالی ریاست جمهوری ۱.ا، مبنی بر پیشنهاد وزارت صحت عامه به دلیل ضعف وزارت محترم جهت تطبیق به اداره عملیاتی و حمایتی انکشاف ملی ریاست جمهوری ۱.ا. محول گردیده است . اما به دلیل شیوع ویروس کرونا کار پروژه به کنندی مواجه شده و انوایس های آن در سال مالی جاری اجرا نگردیده است .

• پروژه فعال سازی فابریکه آکسیجن طبی در کشور : پروژه مذکور به دلیل تصویب بودجه منجانب شورای محترم ملی (ولسی جرگه) در اخیر سال مالی پروسه تطبیق پروژه متذکره در سال مالی جاری آغاز نگردیده است .

• پروژه فایبر نوری که خدماتی بوده به دلیل شیوع ویروس کرونا و نا امنی ولسوالی ها، تطبیق نگردید .

۳.۴- تحلیل سکتوری در روشنی اسناد (ANPDF و ASDG)

پروژه انکشافی سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون در سال مالی 1399 با تمام بخشهای چهارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان به ویژه بخش حکومتداری محلی و اصلاح سکتور عدلی و مبارزه با فساد اداری مطابقت داد شده دیده میشود که این اهداف برای 15 سال آینده (2016-2030) ترتیب و مورد تایید کشور های عضو قرار گرفته است که شامل (17) هدف (169) تارگیت و (217) شاخص میباشد با وجود اینکه تعداد زیادی از پروژه های انکشافی این سکتور جنبه ساختمانی دارند پروژه های سکتور حکومتداری با اهداف سوم و شانزدهم (صحت و زندگی ، صلح ، عدالت و نهاد های

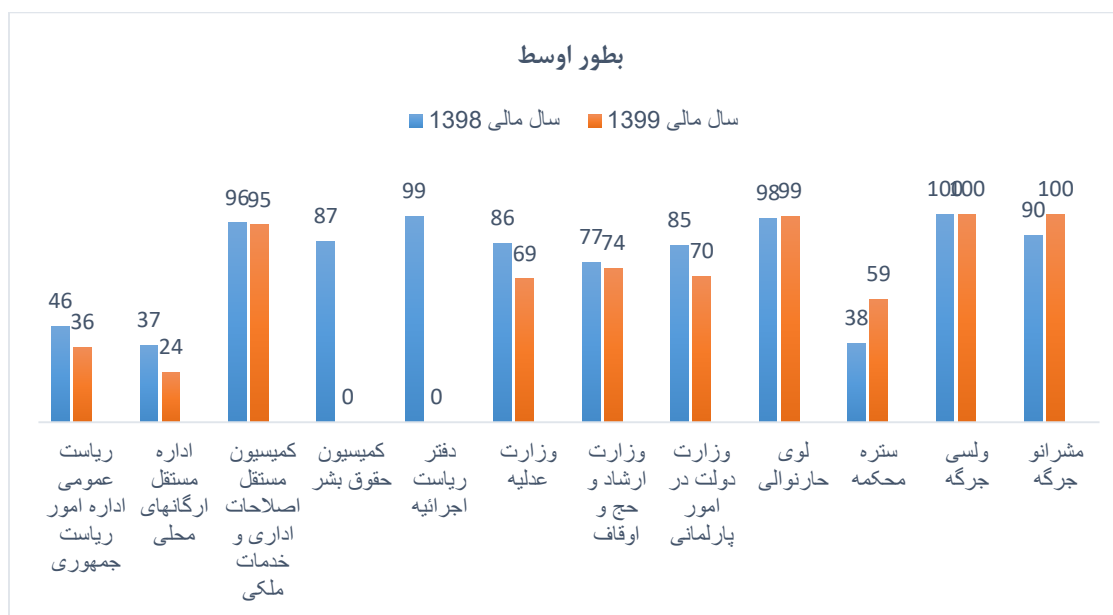
نیرومند) هم خوانی دارند ولی هستند پروژه های که به لحاظ محتوایی و ارزشی جنبه کیفی داشته و خیلی نزدیک و همسو با اهداف و مقاصد چهارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان اند. بگونه نمونه برنامه ملی عدلی و قضایی و برنامه حکومتداری محلی در وزارت / اداره (عدلیه، لوی سارنوالی، ستره محکمه و اداره مستقل ارگانهای محلی "برنامه بزرگ ملی، میثاق شهروندی") که از هشت سال بدینسو در مرحله اجرا قرار دارد میتواند مصداق خوبی در زمینه حکومتداری خوب و حاکمیت قانون و ترویج عدالت در سراسر کشور باشد. در عین حال پروژه های انکشافی ساختمانی نیز میتوانند در ایجاد مراکز عدلی و قضایی و مبارزه با فساد و عرضه خدمات محلی و بدنبال آن گسترش عدالت و محو فساد بسیار مفید و قابل محاسبه باشند. در پایان تمام پروژه های انکشافی سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون بصورت مستقیم یا غیرمستقیم تحت پوشش چهارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان قرار داشته و در رسانیدن افغانستان به صلح و انکشاف پایدار مهم دانسته میشوند.

۳.۵- مقایسه و ارزیابی ربعوار اوسط پیشرفت پروژه های انکشافی

فیصدی پیشرفت کار پروژه های انکشافی طی سال مالی 1399 در 12 واحد بودجوی مربوط علی رغم مشکلات زیاد اقتصادی - اجتماعی و شیوع ویروس کرونا که در کشور وجود دارد و زندگی عادی شهروندان را متاثر ساخته است ، قناعت بخش بوده و نیاز به توجه جدی ادارات سکتوری را برای پیشرفت موثر و تحقق برنامه های انکشافی دولت دارد.

گراف شماره 1 : مقایسه پیشرفت کار فزیکي پروژه های انکشافی سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون به تفکیک واحد

بودجوی در ربع چهارم 1398 و 1399

۱. علل و عوامل عمده مصارف پائین بودجه انکشافی که کمتر از ۸۰٪ میباشد

• اداره مستقل ارگانهای محلی از مجموع مبلغ (8.391) میلیارد افغانی پول منظور شده مبلغ (5.642) میلیارد افغانی یعنی (67) فیصد را در پروژه ها انکشافی خویش به مصرف رسانیده است که از جمله 5 پروژه انکشافی خویش سه پروژه

را گزارش ارایه نموده (پروژه فایبر نوری که خدماتی بوده به دلیل شیوع ویروس کرونا و نا امنی ولسوالی ها، تطبیق نگردید) و با تماس های مکرر اداره محترم از پروژه شاروالی های افغانستان و برنامه سرمایه گذاری شهر گزارش ارایه ننموده است.

• وزارت محترم ارشاد و حج و اوقاف از مبلغ (290) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 4 پروژه منظوری دارد. که مبلغ (170) میلیون افغانی یعنی (59) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه ها انکشافی به مصرف رسانیده است که پروژه اتصال کیبل نوری به اثر عدم همکاری ارگانهای ذیربط ولایتی تطبیق نگردیده است.

۲. ایجاد شغل

• دو پروژه ساختمانی ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری: به طور مجموعی شغل را که 22150 شغل آن شامل مرد و 5718 شغل آن شامل زنان میباشد فراهم نموده است.

• پروژه میثاق شهروندی اداره محترم ارگانهای محلی در ربع چهارم سال مالی 1399 در سطح محل به تعداد 117 پروژه انکشافی تکمیل نموده است. که به طور مستقیم و غیر مستقیم (535) شغل را برای مردان و زنان فراهم نموده است.

۶- تحلیل بودجه انکشافی سکتوری و موثریت آن

سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون شامل 12 واحد بودجوی بوده و این سکتور جهت دستیابی به اهداف خویش در سال مالی 1399 بتعداد (44) پروژه به سرمایه گذاری مبلغ (22.999) میلیارد افغانی منظوری داشته که از جمله مبلغ (15.443) میلیارد افغانی اختیاری و مبلغ (7.556) میلیارد افغانی آن غیر اختیاری میباشد که این سکتور در سال مالی جاری مبلغ (19.652) میلیارد افغانی را در پروژه های انکشافی خویش به مصرف رسانیده است که (85) فیصد بودجه منظور شده را نشان میدهد که در مقایسه به سال گذشته (8) فیصدی کاهش را در مصارف بودجه نشان میدهد. علی رغم مشکلات زیاد اقتصادی - اجتماعی و شیوع ویروس کرونا و نا امنی که در کشور وجود دارد و زندگی عادی شهروندان را متاثر ساخته است، نیاز به توجه جدی ادارات سکتوری برای مصرف موثر تر و تحقق برنامه های انکشافی دولت دارد.

با توجه به چهارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان این سکتور با اولویت های (1- برنامه میثاق شهروندی 2- برنامه حکومتداری موثر 3- برنامه اصلاح سکتور عدلی) و هدف شانزدهم و شاخص ها و تارگیت های (16.3.3، 16.2.2، 16.5.3) و (16.5.1) اهداف انکشاف پایدار بیشتر است.

۷- تحلیل وارزیابی موثریت و مثریت مصرف بودجه انکشافی سکتور:

وضعیت نا بسامان اقتصادی، شرایط ناگوار اجتماعی و وابستگی مالی و ده ها عامل و پدیده های نا میمون سیاسی - اجتماعی دیگر در کشور متبلور کننده این است که ما بیش از هر زمانی به مدیریت منابع، افزایش تولیدات داخلی، ثبات سیاسی، ایجاد فرصتهای شغلی، تقویت زیربنای، خلق موثریت و مثریت در برنامه ها و سرانجام به جذب سرمایه گذاری

های داخلی و خارجی جداً نیازمند استیم. که بخشی از این نیازمندی میشود به وسیله تطبیق پروژه های انکشافی و مصرف بهینه بودجه انکشافی در سکتورهای هشت گانه توسعه ای کشور با در نظر گرفتن اولویتهای ملی محقق شده و برآورده گردید؛ سکتور حکومتداری، حاکمیت قانون و حقوق بشر که مشمول سکتور هشت گانه است با سرمایه گذاری مجموعی (22.999) میلیارد افغانی و به اجرا گذاشتن (44) پروژه انکشافی نقش اش را بصورت مستقیم مانند ایجاد زمینه کار برای (535) نفر در برنامه میثاق شهروندی در سال مالی 1399 برای باشندگان محل و بکارگماشتن بیش از (27.868) تن در پروژه اداره امور ریاست جمهوری و سایر پروژه های دیگر این سکتور مانند پروژه (اعمار مساجد - پروژه های ولایتی) وزارت ارشاد، حج و اوقاف در بوجود آوردن فرصتهای شغلی موثر بوده اند. تامین عدالت، تعقیب قضایای جرمی، تقویت دموکراسی و دفاع از حقوق بشر از موارد اند که بصورت غیر مستقیم در تقویت حکومتداری خوب و حاکمیت قانون و دفاع از حقوق بشری و در عین زمان در رشد و توانمندی اقتصاد کشور کمک میکنند. و این در بهبود شرایط اجتماعی، کاهش فقر، ایجاد کار و عاید و نهایتاً به رفاه مردم و جامعه خیلی موثر و کارآمد است. قابل یاد آوری است که از مجموع (44) پروژه این سکتور در سال مالی 1399 (5) پروژه آن بنام های (اعمار یک باب کلینیک در الحاقیه نمبر دو (مشرانو جرگه) - تجهیزات، ترمیم موزیم تاریخی، لوازم تکنالوژی و اعمار ساختمان در پارلمان جدید (ولسی جرگه) -، اعمار تعمیر مراکز اصلاح و تربیت اطفال و پروژه طرح قوانین (وزارت عدلیه) - اعمار تعمیر کمیسیون مستقل اصلاحات اداری. در طی همین سال مالی تکمیل و از بودجه ملی سال مالی 1400 نیز نام پروژه های مذکور حذف گردد.

۸- توضیحات مختصر در مورد هر واحد بودجوی سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون

اداره امور ریاست جمهوری

اداره محترم طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (13.046) میلیارد افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 19 پروژه منظوری داشته که از جمله (12.221) میلیارد افغانی آن اختیاری و مبلغ (0.824) میلیارد افغانی آن غیر اختیاری میباشد که از مجموع پول متذکره مبلغ (12.843) میلیارد افغانی یعنی (98) فیصد را در پروژه ها انکشافی خویش به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصرف ربع چهارم سال مالی 1398 که فیصدی مصارف پروژه ها به (46) فیصد رسیده بود (52) فیصد افزایش را در مصارف پروژه های انکشافی آن اداره محترم نشان می دهد. قابل یاد آوری است که پیشرفت فزینی پروژه های انکشافی اداره گرفته است. محترم به طور اوسط (36) فیصد گزارش داده شده و از جمله (پروژه انکشاف زون های خاص اقتصادی که خدماتی بوده به دلیل شیوع ویروس کرونا در کشور تمام فعالیت های آن به سال آینده تعدیل گردیده است باقی 18 پروژه در حال تطبیق بوده و مصارف این اداره در راستای تحقق هدف شانزدهم و شاخصهای (16.5.3) اهداف انکشاف پایدار صورت

اداره مستقل ارگانهای محلی

اداره محترم طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (8.391) میلیارد افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 5 پروژه منظوری دارد. که از جمله (2.754) میلیارد افغانی آن اختیاری و مبلغ (5.637) میلیارد افغانی آن غیر اختیاری میباشد که از مجموع پول متذکره جمعاً مبلغ (5.642) میلیارد افغانی یعنی (67) فیصد را در پروژه ها انکشافی خویش به مصرف

رسانیده است که در مقایسه به مصرف ربع چهارم سال مالی 1398 که فیصدی مصارف پروژه ها به (85) فیصد رسیده بود (18) فیصد کاهش را در مصارف پروژه های انکشافی آن اداره محترم نشان می دهد. قابل یاد آوری است که پیشرفت فیزیکی پروژه های انکشافی آن اداره محترم به طور اوسط (24) فیصد گزارش داده شده و از جمله (پروژه فایبر نوری که خدماتی بوده به دلیل شیوع ویروس کرونا و نا امنی ولسوالی ها، تطبیق نگردید و با تماس های مکرر اداره محترم از پروژه شاروالی های افغانستان و برنامه سرمایه گذاری شهر گزارش ارایه نموده است

دفتر ریاست اجرائیه

دفتر ریاست اجرائیه در سال مالی 1399 (2) پروژه با مبلغ (102.3) میلیون افغانی بودجه منظوری دارد، طبق گزارش ربع اول سال مالی 1399 مبلغ (39) میلیون افغانی را به مصرف رسیده بود که (38) فیصد کل بودجه منظور شده سال مالی 1399 را احتوا میکند. با آنکه ریاست اجرائیه پس از انتخابات سال 1398 دیگر در ساختار دولت نیست اما معلومات مالی این اداره هنوز در سیستم (افمس) وزارت مالیه وجود دارد که مبنای این گزارش نیز وجود معلومات در سیستم مذکور است.

کمیسیون مستقل حقوق بشر

کمیسیون مستقل حقوق بشر در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (5.5) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 1 پروژه منظوری دارد. که نظر به گزارش ارایه شده آن کمیسیون محترم کار پروژه متذکره طبق قرارداد باید به تاریخ 28 قوس 1398 تکمیل و به جانب کمیسیون تسلیم داده میشد اما به اثر بی توجهی شرکت قراردادی و وگذار کردن کلیه امور ساختمانی، خلاف قانون و شرطنامه معیاری از جانب شرکت قراردادی به شخص سوم، متاسفانه پروژه به وقت و زمان آن تکمیل نگردیده والی اکنون متوقف می باشد.

کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی

کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (1.045) میلیارد افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 4 پروژه منظوری دارد. که از جمله (45) میلیون افغانی آن اختیاری و مبلغ (1) میلیارد افغانی آن غیر اختیاری میباشد که از مجموع پول متذکره مبلغ (861.2) میلیون افغانی یعنی (82) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه ها انکشافی به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصرف ربع چهارم سال مالی 1398 که فیصدی مصارف پروژه ها به (99) فیصد رسیده بود (17) فیصد کاهش را در مصارف پروژه های انکشافی آن اداره محترم نشان می دهد. قابل یاد آوری است که پیشرفت فیزیکی پروژه های انکشافی مذکور به طور اوسط (95) فیصد گزارش داده شده و از جمله یک پروژه تکمیل و باقی 3 پروژه در حال تطبیق میباشد

وزارت عدلیه

وزارت محترم عدلیه در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (65.3) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 4 پروژه منظوری دارد. که از جمله پول متذکره مبلغ (54.7) میلیون افغانی یعنی (84) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه ها انکشافی به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصرف ربع چهارم سال مالی 1398 که فیصدی

مصارف پروژه ها به (85) فیصد رسیده بود (1) فیصد کاهش را در مصارف پروژه های انکشافی آن وزارت محترم نشان می دهد. قابل یاد آوری است که پیشرفت فزینی پروژه های انکشافی مذکور به طور اوسط (69) فیصد گزارش داده شده و از جمله 2 پروژه تکمیل، 1 پروژه در حال تطبیق و 1 پروژه تحت پروسه تدارکاتی قرار دارد.

لوی حارنوالی

اداره محترم لوی حارنوالی در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (1) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 1 پروژه منظوری دارد. که جمعاً مبلغ (1) میلیون افغانی یعنی (100) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه ها انکشافی به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصرف ربع چهارم سال مالی 1398 که فیصدی مصارف پروژه ها به (96) فیصد رسیده بود (4) فیصد افزایش را در مصارف پروژه های انکشافی آن اداره محترم نشان می دهد. فیصدی پیشرفت فزینی پروژه های انکشافی مذکور به طور اوسط (99) فیصد گزارش داده شده که پروژه مذکور در حال تطبیق میباشد. همچنان قابل ذکر است که اداره محترم در ربع اول سال مالی 1399 در کتاب بودجه برای پروژه های انکشافی خویش 12 میلیون افغانی منظوری داشته که به اثر شیوع ویروس کرونا در ربع سوم سال مالی 1399 از سر جمع بودجه 11 میلیون آن تنقیص گردیده است.

ستره محکمه

اداره محترم ستره محکمه در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (10) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 1 پروژه منظوری دارد. که از جمله پول متذکره مجموعاً مبلغ (8.8) میلیون افغانی یعنی (88) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه ها انکشافی به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصرف ربع چهارم سال مالی 1398 که فیصدی مصارف پروژه ها به (51) فیصد رسیده بود (37) فیصد افزایش را در مصارف پروژه های انکشافی آن اداره محترم نشان می دهد. قابل یاد آوری است که پیشرفت فزینی پروژه های انکشافی مذکور به طور اوسط (59) فیصد گزارش داده شده که پروژه مذکور در حال تطبیق میباشد.

وزرات ارشاد، حج و اوقاف

وزارت محترم ارشاد و حج و اوقاف در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (290) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 4 پروژه منظوری دارد. که از جمله مبلغ (194.8) میلیون افغانی آن اختیاری و مبلغ (95.2) میلیون افغانی آن غیر اختیاری میباشد از جمله پول متذکره مجموعاً مبلغ (170) میلیون افغانی یعنی (59) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه ها انکشافی به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصرف ربع چهارم سال مالی 1398 که فیصدی مصارف پروژه ها به (96) فیصد رسیده بود (37) فیصد کاهش را در مصارف پروژه های انکشافی آن وزارت محترم نشان می دهد. قابل یاد آوری است که پیشرفت فزینی پروژه های انکشافی مذکور به طور اوسط (74) فیصد گزارش داده شده که 4 پروژه مذکور در حال تطبیق میباشد.

ولسی جرگه

ولسی جرگه در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (15.8) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 1 پروژه منظوری دارد. که از پول متذکره مجموعاً مبلغ (10.1) میلیون افغانی یعنی (64) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه ها انکشافی به مصرف رسانیده است. فیصدی پیشرفت فزیکي پروژه انکشافی مذکور به طور اوسط (100) فیصد گزارش داده شده. قابل ذکر است که این پروژه در ربع چهارم سال مالی 1398 تکمیل شده و برای شرکت قراردادی 80 فیصد پول پرداخت شده بود متباقی 20 فیصد پول باقیمانده در ربع چهارم سال مالی 1399 پرداخت گردیده است. همچنان قابل تحریر است که ولسی جرگه در ربع اول سال مالی 1399 در کتاب بودجه برای پروژه های انکشافی خویش 30806000 میلیون افغانی منظوری داشته که به اثر شیوع یروس کرونا در ربع سوم سال مالی 1399 از سرجمع بودجه 15 میلیون آن تنقیص گردیده است.

مشرانو جرگه

مشرانو جرگه در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (7.5) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 1 پروژه منظوری دارد. که از جمله پول متذکره مبلغ (7.4) میلیون افغانی یعنی (98) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه انکشافی خویش به مصرف رسانیده است. فیصدی پیشرفت فزیکي پروژه مذکور در ربع چهارم سال مالی 1399 بطور اوسط (100) فیصد گزارش داده شده است.

دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی

دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی در طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ (20) میلیون افغانی در بودجه انکشافی خویش برای 1 پروژه منظوری دارد. که از جمله پول متذکره مبلغ (13.9) میلیون افغانی یعنی (70) فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را در پروژه انکشافی خویش به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصرف ربع چهارم سال مالی 1398 که فیصدی مصارف پروژه مذکور به (72) فیصد رسیده بود (2) فیصد کاهش را در مصارف پروژه های انکشافی آن اداره محترم نشان می دهد. قابل یاد آوری است که پیشرفت فزیکي پروژه انکشافی مذکور به طور اوسط (70) فیصد گزارش داده شده.

۹- دستاورد های عمده سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون

الف: بخش حکومتداری

- دو پروژه ساختمانی ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری: به طور مجموعی شغل را که 22150 شغل آن شامل مرد و 5718 شغل آن شامل زنان میباشد فراهم نموده است.
- به پایه اکمال رسیدن تعمیر کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی.

ب: بخش حاکمیت قانون

- ارتقای ظرفیت: 48 تن آمرین مالی و اداری از مرکز و ولایات از برنامه اختصاصی که در مورد امور مالی و بودجوی بوده است مستفید گردیده.

• اصلاح و بازنگری هشت قانون که قرار ذیل اند :

1. طرح قانون لابیگری اعمال نفوذ
  2. طرح مقررہ تنظیم امور جمعآوری و مصرف عواید ناشی از قاچاق مواد مخدر
  3. طرح قانون حفظ میراث های فرهنگی
  4. طرح قانون تمویل مالی احزاب سیاسی و کمپاین های انتخاباتی
  5. طرح قانون جلوگیری از تضاد مدافع
  6. بازنگری طرح قانون جمعیت ها
  7. طرح قانون انتخابات
  8. بازنگری طرح قانون احزاب سیاسی
- تکمیلی 4 پروژه طی سال مالی 1399 از جمله پروژه اصلاح و تربیت اطفال که ظرفیت 100 تن را در هر ولایت دارا می

باشد

• تکمیل 19 محراب مسجد در مرکز و ولایات .

۱۰- چالش های عمده سکتور

- به اثر شیوع ویروس کرونا و جریان قرنطین در کشور تطبیق پروژه ها به سکتگی مواجه شده است .
- کم توجهی اداره مستقل ارگان های محلی در ارائه به موقع گزارش های ربعوار

۱۱- پیشنهادات سکتور

- تشویق ادارات در زمینه گزارش دهی از تطبیق پروژه های انکشافی .

۱۲- نتیجه گیری

مطابق اطلاعات پروژه وی و با توجه به اندازه مصرف و فیصدی پیشرفت کار پروژه های انکشافی طی ربع چهارم سال مالی 1399 در 12 واحد بودجوی سکتور حکومتداری، حاکمیت قانون و حقوق بشر به این نتیجه دست میابیم که از مجموع 44 پروژه منظور شده به تعداد (33) پروژه تحت کار ، بتعداد (5) پروژه تکمیل ، (1) پروژه تحت پروسه تدارکات ، (5) پروژه متوقف میباشد . علی رغم مشکلات زیاد اقتصادی - اجتماعی و شیوع ویروس کرونا که در کشور وجود دارد و زندگی عادی شهروندان را متاثر ساخته است مصرف بودجه و پیشرفت کار پروژه ها قناعت بخش بوده و نیاز به توجه جدی ادارات سکتوری را برای مصرف موثر و تحقق برنامه های انکشافی دولت دارد.

۱۳- منابع و موخذ

- گزارشات واصله 12 واحد بودجوی سکتور مربوط .

• سایت های اینترنتی واحد های بودجوی و وزارت محترم مالیه .